
Til: Finansdepartementet (oed@nanoq.gl)
Cc: Michael Pedersen (micp@nanoq.gl)
Fra: Ilannguaq K. Møller (ilam@nanoq.gl)
Titel: Høringssvar - Redegørelse om landsplanlægning 2023
Sendt: 21-03-2023 14:38
Bilag: 2023-mut Nuna tamakkerlugu pilersaarusionerq pillugu nassuiaammut tusarniummut akissuteqaat.docx;
Høringssvar om Redegørelse for landsplanlægning 2023.docx;

Til rette vedkommende.

Hermed høringssvar fra Departementet for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke til høring om Redegørelse om landsplanlægning 2023.

Inussiarnersumik Inuulluaqquusillunga
Venlig hilsen
Best regards

Ilannguaq K. Møller
Immikkut Siunnersorti - Specialkonsulent - Special Advisor

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

Naalakkersuisut - Selvstyret - Government of Greenland

Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Timersornermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik
Departementet for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke
Ministry of Education, Culture, Sports and Church

Imaneq 4, Nuuk

E-mail: ilam@nanoq.gl

Ilisimatitsissut

Uunga Aningaasaqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfik

21/03/2023
Suliap nr. 2023 – 4724
Allakkap nr. 22647392

Postboks 1029
3900 Nuuk
Tlf: +299 34 50 00
Email: ikin@nanoq.gl
www.nanoq.gl

Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Timersornermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmut tusarniaanermut akissut (kingorna taaneqartoq "IKTIN") 2023-mut Nuna Tamakkerlugu Pilersaarusioneq pillugu Nassuiaat

Tusarniaanermut uunga IKTIN akissuteqarnissamut periarfissinneqarami qujassutigaa, oqaaseqaatigut immikkoortiterneqarsimapput anguniakkamut pingaarnertut oqaaseqaatit aamma allaaserisamut oqaasertaqarnerusumik oqaaseqaatit.

Anguniakkamut pingaarnertut oqaaseqaatit:

Atuaruminartuunissaanut tunngatillugu isumaliutiginninneq – Atuaruminarsarlugu nassuiaat ujarlerfissatut sananeqarnissaanut naleqqussarneqarsinnaanera eqqarsaatersuutigineqarsinnaavoq, soorlu immikkoortut assigiinngitsut akornanni innersuussisarneq atorlugu. Tamanna inerniligallartarnernut assigiinngitsunut qulequttanut toqqaalluni atuarnissamut pitsaasumik akunnermiliunneqarsinnaalluni.

Inuiaqatigiit agguataarneranniit isigalugu – Kapitali 1 inuiaqatigiit agguataarnerat pillugu inoqarfinnut allattuinermit tunngatillugu apeqqutit siullertut ersarissarneqarsimapput. Inoqarfinnut tunngatillugu ajornartorsiutaasut saqqummiunneqarnissaat siunnersuutigineqarsimavoq qanoq immikkut unammilligassaqaarnersut piujuartitsinermit tulleriissarinissamut ersarissaanissamut minnerunngitsumillu unammilligassat ersarissarnerunissaat anguniarlugu – inoqarfinni unammilligassat nassuiarneqarnerisigut taaguutit pillugit apeqqutilliinnginnermi, soorlu:

- Nunami innuttaqassutsimut tunngatillugu illuaqqajaanerit
- Soraarnerussutisiaqalertartut amerlanerujussuannut aamma ilinniagaqarsimasunik peqalersitsisarnerup annikippallaarneranut ilisarnaatit pillugit unammilligassat.
- Nunasisartut allamullu nunasisartut ilisarnaataat.
- Kalaallit Nunaata avataani ilinniagaqartut nunatsinnut ilumut utertarnersut pillugit ilisarnaatit.

IKTIN-ip Naatsorsueqqissaartarfik suleqatigalugu Kalaallit Nunaanni inunngortartut kalaallit ilinniagaqartut 98%-ii, Kalaallit Nunaanni inunngortartunit sukumiinerusumik nassuiaaserneqarsimasunit (Kalaallit Nunaata avataani inuusartut, angajoqqaat aappaa tamarmilluunniit Kalaallit Nunaanni inunngorsimasut pillugit) ilanngullugit erseqqissarneqarsimasut maluginiarneqarpoq. Paasisat aallaavigalugit nassuiaammi innuttaasut katitigaanerat pillugu siuliani taaneqartut pineqarput (Kalaallit Nunaanni inunngorsimasut annertusisamik nassuiarneqarsimasut).

Sumiiffikkaartumik isiginninnermik ilanngussineq – Nassuiaammut sumiiffikkaartumik isiginninnerup ilanngunneqarnissaa siunnersuutigineqarpoq, soorlu sumiiffikkaartut ilisarnaasersorneqarnerisigut. Taakku kommunit sananeqaataannit suliarilluarneqarsinnaapput, tassuunakkut sumiiffiit inoqarfiit ataasiakkaat aalajangiinissamut ingerlataqarnermi kommunit tungaanniit tapersiutaasinnaalluarmata.

Piujartitsineq avataaniillu sulisoqarneq – Piujartitsineq eqqarsaatigalugu avataaniit sulisoqarnissamut pitsaasumik oqimaalutaqarnissap ilanngunneqarnissaanut inoqarfiit ilisarnaasersorneqarnissaat siunnersuutigineqarpoq Kalaallit Nunaat annertunerujussuarmik ukiuni qulikkaani tulluuttuni avataaniit sulisoqarnissamut pisariaqartitsinerulernissaata naatsorsuutigineqarnera aallaavigalugu.

Ilinniagaqarnerup qaffasissusaanik uuttortaanerit – IKTIN peruserineqartartoq assigalugu atuinissamut ilinniagaqarnerup ineriartornerata qulajaarneqarnissaanut tunngatillugu IKTIN-ip atortagaata malinneqarnissaanut kaammattuivoq, ilinniagaqarnermut tunngatillugu nammineq ineriartortitsisarneq eqqarsaatigalugu. Nunatsinni ilinniartitaanermut aaqqissuusaanermut ilisimasat siornatigut taaneqarsimasut IKTIN-ip ilinniartitaanerup ineriartorneqarata uuttortarneqarnissaa ineriartortissimavaa innuttaasut Kalaallit Nunaanni inuusartut eqqarsaatigalugit (uani aamma Kalaallit Nunaanni innuttaasut inunngorfeqartut annertusisamik nassuiaaserneqarsimasunik), 35-t 39-llu akornanni ukiullit inuussutissarsiuteqarnissamut ilinniagaqartut uuttoortarneqarnerannut ilassutaasumut. Paasissutissat atorneqartut immikkut GS-imit ingerlatarineqarsimasumeerput, apeqqutillissuteqarnikkut piniarneqarnerisigut nassiuunneqarsinnaasunik. Nassuiaammi innuttaasut tamarmik ilinniakkatigut qaffasissusaata naatsorsorneqarnerat attatiinnarneqarsinnaappat suliffissaqartitsiniarnermut naatsorsuinertut isigineqartariaqarnerat erseqqissarneqartariaqarpoq (inuaqatigiit piginnaasaat amerlanertigut takussutissiarineqarsinnaammat avataaniit sulisoqarniartarnermut sanilliukkaanni).

Inuusuttunut sullinniakkanut toraagaqarneq – Inussuttut sullinniarneqartut pillugit ataqatigiissakkamik aaqqissuussisoqarnissaa siunnersuutigineqarpoq pisuussutitut aamma inuaqatigiinni innuttaasut immikkuullarissutut immikkut ilinniagaqarnikkut suliffissaqartitsiniarnikkullu anguniagaqarfigneqarnerusariaqartut ilanngunneqassallutik.

Anguniakkamut pingaarnertut oqaaseqaatit:

Kapitali 1:

Inatsisartut aalajangigaanni qupperneq 19-imi teknikimut tunngasup naqqinneqarnissaa siunnersuutigineqarpoq. Inatsisartut aalajangigassaattut siunnersuutip Inatsisartut

aalajangigaattut allaqqalernissaa siunersuutigineqarpoq, taamaalilluni kingorna aalajangigassatut siunnersuutitut taaneqartarunnaassalluni.

Taasuma saniatigut allannerit qulequtaqartinneqarnerat allannortilluarneqarsinnaavoq imarisaanut tunngatillugu paasinarnersullugu. Soorlu titartagaq 1.5 aamma 1.6 tassani procentikkaartumik pointit eqqartorneqarmata, imaluunniit titartagaq 1.7-mi index-it pineqarlutik, kiisalu titartagaq 1.2-mi ukiulersuinermet tulleriissaarineq atorlugu sumiffikkaartumik allattuineq pinnagu tassuunakkut paasinarnersullugu. Taassuma saniatigut titartagaq 1.3 pisariaaruppoq 1.2-mi ilaareermat.

Titartakkamut 1.13-mut tunngatillugu qalipaait marluk assigiit (tungujortut) atornaveersaarneqassapput taamaalilluni titarnerit assigiinnginneri takuneqarsinnaaniassamata.

Qupperneq 36-mi titartakkamut 1.12-mut naleqqiussaqaarneq aaqqinneqassaaq.

Kapitali 1-imi immikkoortotaq kingullermi oqaaseqatigiit immikkoortotami siulliit taarserneqarsinnaalluarput uuminnga oqaaseqatigiimmik 'Nunanut allanut nuuttartumerngit' uuminnga taarserlugu 'Nunanut allanut nuuttartut ikinnerit' tassuunakkut immikkoortotami oqariartuut paasinarnersullugu.

Kapitali 2:

Kapitali 2.1-imi qupperneq 41, immikkoortoq qullermiit Naalakkersuisut 2022-mi illoqarfik qimannagu ilinniartitsinneqartarnerup iluani ilinniartitaanermut isumasioqatigiinnermi aalajangiinnermi itisiliinerusumik oqaatsit nassuiaatit atorneqarnissaat IKTIN-imit pingaartinneqarpoq. Imatut isikkulimmik allaqqasinnaavoq ” **[qarasaasiakkut nutaamik aaqqiinikkut.]** Illoqarfik qimannagu ilinniartitsinermut tunngatillugu Naalakkersuisut nuna tamakkerlugu periusissiamik pilersaaruserlutik aallartissimapput, misilittakkat pitsaasut eGUX-imi Kivitsisamilu atorneqarsimasut ilinniartitaanerp iluani tamarmut pitsanngorsaavigineqarnissaannut tunngatillugu. Suliarineqarnerata naammassineqarnissaa upernaami 2024-mi naatsorsuutigineqarpoq. **[Aallarnerneqarpoq 2018-imi]**”.

Taassuma saniatigut iluaqutaasussamik itisiliinikkut Tusass pitsaasumik aalajangiisariaqarpoq atuartup paasisaqaarluarnerunissaata pitsanngorsarneqarnissaa eqqarsaatigalugu

Kapitali 3:

Kapitali 3-p aallartinnerani toqqammavigineqartoq kapitali 1-imut toqqammaveqarsimasutut isikkoqarpoq kapitali 2-muunngitsoq.

Kapitali 3.2 immikkoortup 1-ip ataani quppernermi 61-62-imi paasissutissat allattorsimaffianni nutarsakkami nalilernerqarpoq uuttuutigineqartuni A5, A6, A7 aamma B3 ukiuni 2017-imiit ukioq 2022-mut pinngitsoorani annikitsunnguamik nikinganeqartussaanerannik kinguneqartussatut, taamaattumillu uuttuutigineqartut nutarsarneqarsimanerat amigartoq tassuunakkulli annertunerusumik massakkumut sunniuteqanngitsoq. Suminngaaneerfimmik itisiliinissamik suliaqarnissamut peruserineqartoq IKTIN-ip ernumanartoqartillugu nalilerpaa. Naatsorsueqqissaartarfimmiit kisitsisit pigineqartut pitsaassutsimut minnerpaatut inerniliinissamut toqqammaviunngippata, soorlu ukiumut nutarterisarnermut Naatsorsueqqissaartarfiup katersugaataanni inuusuttunut sullinniakkanut toraagaqarneq eqqarsaatigalugu **(Ilinniagaqarneq → Innuttaasut ilinniagaqarnikkut inissisimaffiat → Ilinniagaqarneq aamma suliffeqarneq 16-niit 25-nut ukiulinni)**

Naatsorsueqqissaartarfik ikiorsiullugu inoqarfiit ataasiakkaarlugit erseqqissaavigineqarnerannik imalimmik sanasoqarluarsinnaasariaqaraluarimat. Taamaangippat nammineq naliliinermik taasaqarnissaq pinngitsoorluinnaqarsinnaavoq ukiuni 2017-imiit ukioq 2022-mut nikingassutsit allanngorartut annikitsunnguit pineqarunarmata.

Kapitali 4:

Quppernermi 124-mi qullerpaartaani kissaatigineqartoq oqaaseq ”-sinnaasoq” oqaaseqatigiinnut ilanngunneqassasoq: *”nalilivoq peqatigisaanik -sinnaasumik ilinniartuup Sisimiunut nuunneqarnerani peqatigisaanik 346-385 mio. koruuninik akilinnik Sisimiuni ilinniartut inaannik nutaanik sanaartornermut pisariaqartitsineq annertunerulertussaasoq”.*

Kapitali 4.2.8, qupperneq 124, immikkoortumi tullermi qullermi, immikkoortoq taarserneqassaaq uumangga:

”Immikkoortukkuutaartuni 1-imi ilinniartut inaannik sanaartornerup naggataasersorfimmut killiffianni. Immikkoortortani 1-imi ilinniartut inaasa aserfallatsaalineqarsinnaanerannulluunniit annertunerpaartaasa ajorluinnartunngorsimani taarsiullugit sanaartornerusimapput. Siniffissat 530-it immikkoortumi 1-imi sanaartornermi eqqartorneqarput. Immikkoortumi 2-mi ilinniartut inissaannik sanaartornissamut aallarnisaanissaq 2023-mi pisussamut ingiaqatigalugu immikkoortumi 1-imi naammassineqassapput. Immikkoortoq 2-mi siniffissat 333-t sananeqassapput, ineqarfissanut agguataarneqarlutik siniffissat 14-it Ilulissanut, siniffissat 14-it Aasiannut, siniffissat 77-t Sisimiunut, siniffissat 192-it Nuummuk kiisalu siniffissat 36-t Qaqortumut”.

Titartakkami 5.2-mi qupperneq 164-imi taamaalilluni naqqinneqassaaq titartagaq 5.2-mi taarsiullugu oqaaseqatigiinnut qulaani ilinniartut inaannut tunngasoq malillugu.

Kapitali 5:

Kapitali 5.1-imi qupperneq 146-mi toqqammaviumik paasissutissat pillugit assersuutit paatsuunganarsinnaasut peerneqarluarsinnaapput nassuiaammuk tamanut takuneqarsinnaasunngorlugit CPR-normunut paasissutissatut paasineqarsinnaammata.

Ilanngussaq 1:

Qupperneq 183-mi erseqqissarneqarpoq isikkumikkut ataatsimoortinneqarsimasut umiarsualiviit annertunerit piujartitsinissamik najugaqarfissatut imminut naapertuuttunik periarfissaqarnerunerannik takutitsimmata. Periutsip oqimaalutarneqarnissaa siunnersuutigineqarpoq umiarsualiveqarnermut tunngatillugu annertussutsit inoqarfiusunut ataasiakkaanut pisariaqartitsineq aallaavigalugu naliliiffigineqarnissat eqqarsaatigalugu, ineriartortitsinissamut pissutsit aamma/imaluunniit ineriartortitsinissamut periarfissaqarneq (inoqarfinni minnerni annertuallaamik aserfallatsaaliinissamut pisussaaffiliinissamut umiarsualivinnik annertuallaartunik pilersitsinissamut isuma eqqarsaatigalugu).

Naggasiullugu IKTIN-ip aggersarpaa Nuna Tamakkerlugu pilersaarusionermit siuarsaanissamut oqaloqatigiittarnissamut aamma suliamut tunngatillugu immersorneqarsinnaanermut IKTIN-ip akisussaaffiisa ataanni sanaartornerup iluani pisunut eqqarsaatigalugu. IKTIN-ip suliaqarnini nangeqqissimavaa anguniakkatut pilersaarutit pioreersut nutarterneqarnissat ilutigalugu aamma nutaanik

pilersitsinissamut uani Nassuiaat eqqartorneqartoq Ilinniarfinnut sanaartornermut Immikkut pilersaarusionerq pineqartoq eqqarsaatigalugu.

IKTIN-ip tusarniummut akissuteqarnissamut periarfissinneqarnerminut qujavoq nassuiaatillu inernerata tiginissaa qilanaaralugu.

Inussiarnersumik inuulluaqqusilluta

Notat

Til Departementet for Finanser og Ligestilling

21/03/2023
Sagsnr. 2023 – 4724
Akt nr. 22647392

Postboks 1029
3900 Nuuk
Tlf: +299 34 50 00
Email: ikin@nanoq.gl
www.nanoq.gl

Høringssvar fra Departementet for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke (efterfølgende omtales "IKTIN") til Redegørelse for landsplanlægning 2023

IKTIN takker for muligheden for at afgive høringssvar til denne høring, vores bemærkninger er opdelt i overordnede bemærkninger og mere tekstnære bemærkninger.

Overordnede bemærkninger:

Overvejelser ift. læsevenligheden - Det kan overvejes at tilpasse redegørelsen så den bliver mere læsevenlig ift. at bruge den som et opslagsværk, ved f.eks. øget brug af henvisninger mellem diverse afsnit. Derved kan væsentlige delkonklusioner fra forskellige afsnit i højere grad bliver formidlet til den selektive læser.

Vinklen ift. demografi – Kapitel 1. vedr. demografi er bygget op ved først at fremhæve spørgsmål om betegnelser for beboede steder. Det foreslås at give demografiske problemstillinger, som udgør mere konkrete udfordringer ift. bæredygtighed, en tydeligere prioritering, og ikke mindst folde nogle af disse udfordringer mere ud - ved f.eks. at beskrive følgende demografiske udfordringer før spørgsmålet om betegnelser:

- Tendenser ift. landets indbyggertal
- Udfordringerne med store pensionsårgange og små årgange ift. tilførsel af de årgange som kendetegner nyuddannede.
- Mønstre ift. ind- og udvandring
- Mønstre ift. hvorvidt studerende udenfor Grønland vender tilbage til Grønland

Det bemærkes at IKTIN i et samarbejde med Grønlands Statistik har fået belyst at ca. 98% af de grønlandske studerende udgøres af den del af befolkningen som er født i Grønland, inklusivt den del af befolkningen som er født i Grønland efter den udvidet definition (dvs. født udenfor Grønland, hvor 1-2 af deres forældre er født i Grønland). Ud fra denne viden foreslås det at redegørelsen også forholder sig til befolkningssammensætningen ud fra førnævnte parameter (født i Grønland udvidet definition).

Tilføjelse af et regionalt perspektiv – Det foreslås at tilføje regionale betragtninger i redegørelsen, ved f.eks. at tilvejebringe regionsprofiler. Disse kunne med fordel udar-

bejdes ud fra Kommunernes struktur, hvorved viden fra de enkelte bostedprofiler i højre grad vil kunne bidrage til beslutningsprocesser i kommunal regi.

Bæredygtighed og udefrakommende arbejdskraft – Ud fra den betragtning at Grønland med stor sandsynlighed står overfor årtier med øget afhængighed af udefrakommende arbejdskraft foreslås det at bosteders kendetegn ift. at rekruttere udefrakommende arbejdskraft indgår som et positivt målepunkt ift. bæredygtighed.

Måling af uddannelsesniveau – IKTIN opfordrer til at anvende den samme metode som IKTIN anvender i forhold til at belyse udviklingen i uddannelsesniveaue, egenproduktionen af uddannelse. IKTIN er ud fra førnævnte viden om brugerne af det grønlandske uddannelsessystem begyndt at måle udviklingen i uddannelsesniveaue ud fra borgere født i Grønland (herunder borgere med Grønland som fødested ud fra den udvidet definition af fødested), indenfor aldersgruppen 35 – 39 år, hvor der måles på andelen som har en erhvervskompetencegivende uddannelse. De anvendte data kommer fra en særkørsel fra GS, hvilket kan eftersendes ved forespørgsel. Hvis statistik vedr. uddannelsesniveau for hele befolkningen fastholdes i redegørelsen, opfordres det til at fremhæve hvorledes en sådan statistik i vid udstrækning bør betragtes som en arbejdsmarkedsstatistik (da den ofte vil fremhæve samfundets formåen ift. at rekruttere udefrakommende arbejdskraft).

Italesættelsen af ungemålgruppen – Det foreslås systematisk at italesætte/vurdere ungemålgruppen både som en ressource og som en befolkningsgruppe som påkalder sig målrettede indsatser for i højere grad at kunne indgå i uddannelse og beskæftigelse.

Tekstnære bemærkninger:

Kapitel 1:

Teknikken i side 19 ift. Inatsisartutbeslutninger foreslås korrigeret. Et vedtaget forslag til Inatsisartutbeslutning bliver til en Inatsisartutbeslutning, og ikke længere kan adresseres som et beslutningsforslag efterfølgende.

Derudover kan grafernes titler med fordel ændres således de er mere forståelige ift. indholdet. F.eks. kan man i figur 1.5 og 1.6 referere til at der snakkes om procent pointer, eller at der i figur 1.7 snakkes om en index, samt kan man i figur 1.2 sætte rækkefølgen kronologisk i stedet for beliggenhedsbaseret, for at fremme forståelsen. Derudover er figur 1.3 overflødig fordi figur 1.2 er der i forvejen.

Ift. figur 1.13 bør man undgå at bruge to ens farver (blå) er derved kunne skelne mellem linjerne.

I side 36 er der reference til figur 1.12 som skal tilrettes.

Sidste sektion i kapitel 1, første sætning i sektionen, kan man med fordel udskifte ordet 'En mindre nettoudvandring' med 'En lavere nettoudvandring', for derved at fremme forståelse af budskabet i sektionen.

Kapitel 2:

I kapitel 2.1, side 41, 4. sektion fra toppen, er det vigtigt for IKTIN at der i mere uddybende vendinger beskrives noget om Naalakkersuisut's beslutning på uddannelsesseminaret 2022 omkring fjernundervisningsområdet. Der kan stå noget i stil med "[**via nye digitale løsninger.**] Naalakkersuisut er begyndt med at udarbejde en national handle-

plan om fjernundervisning, der har til hensigten at udbrede de gode erfaringer man har fra eGUX og Kivitsisa til resten af uddannelsessystemet. Udarbejdelsen forventes blive færdig i løbet af foråret 2024. [*2018 begyndte*].

Derudover kan man med fordel uddybe baggrunden for at Tusass har brug for en dynamisk stillingtagen, for at fremme forståelsen hos læseren.

Kapitel 3:

Referencen i starten af kapitel 3 ser ud til at referere til kapitel 1 og ikke kapitel 2.

I kapitel 3.2 undersektion 1 i side 61-62, er der vurderet at en opdatering af data på parametrene A5, A6, A7 og B3 fra år 2017 til år 2022 ville under alle omstændigheder føre til små forskydninger, hvorfor den manglende opdatering af parametrene betragtes uvæsentlig i denne omgang. IKTIN er bekymret for at fremgangsmåden kan ende med at udhule substansen af bostedsprofileringen. Dette hvis man ikke kvalificerer konklusionen baseret på eksisterende data fra Grønlands Statistik som minimum, f.eks. ved brug af de årlige opdateringer i Statistikbanken omkring ungemålgruppen (**Uddannelse**→**Befolkningens uddannelsesstatus**→**Uddannelse og beskæftigelse 16-25 årige**), som man med fordel og ved hjælp fra Grønlands Statistik burde kunne få specificeret yderligere til at omfatte hver enkelt bosted.

Ellers kan man også helt undgå at nævne en subjektiv vurdering om at der nok kun snakkes om små forskydninger i variablene mellem år 2017 og år 2022.

Kapitel 4:

Øverst på side 124 ønsket ordet "eventuel" tilføjet i sætningen: "*vurderet, at der ved en eventuel samtidig flytning af institutionen til Sisimiut vil opstå et samtidigt yderligere anlægsbehov til nye kollegier i Sisimiut til en pris på 346-385 mio. kr.*".

I kapitel 4.2.8, side 124, 2. sektion fra toppen, skal sektion erstattes af følgende:

"Etape 1 i kollegiebyggerierne er i sin afslutningsfase. Etape 1 omfattede mest af erstatningsbyggerier som følge af at store dele af kollegiemassen var kommet i en meget dårlig vedligholdelsestilstand. Der er tale om byggeri af omkring 530 sengepladser i alt i etape 1. Etape 2 i kollegiebyggerierne forventes igangsat i 2023 i parallel med at etape 1 afsluttes. Etape 2 regnes med at udgøres af 333 sengepladser, fordelt i 14 sengepladser i Ilulissat, 14 sengepladser i Aasiaat, 77 sengepladser i Sisimiut, 192 sengepladser i Nuuk og 36 sengepladser i Qaqortoq."

Ligeledes skal figur 5.2 i side 164 korrigeres således indholdet i figur 5.2 svarer til erstatningsætningen foroven om kollegier.

Kapitel 5:

Man kan med fordel fjerne misvisende eksempel om grunddata fra kapitel 5.1 side 146, idet det kan forstås som om redegørelsen lægger op til at alle skal kunne få indsigt i alles CPR-oplysninger.

Bilag 1:

På side 183 belyses det hvorledes profilen er sammensat ud fra en logik omkring at større havne giver mere bæredygtige bosteder. Det foreslås at overveje om metoden ikke bør tilpasses til at vurdere om havnefaciliteter har den rette dimensionering ift. det respektive bostedets behov, udviklingstendenser og/eller udviklingspotentialer (ud fra tanken at en væsentligt overdimensioneret havn kan udgøre en uforholdsvist stor vedligholdelsesforpligtigelse for et mindre bosted).

Afslutningsvis vil IKTIN invitere Landsplanlægningen til at fremme dialog og input omkring arbejdet med bygningsmassen under IKTINs ansvarsområde. IKTIN har genstartet arbejdet med både at opdatere eksisterende sektorplan(er) og udarbejdelse af nye, herunder den i Redegørelsen omtalte Sektorplan for Uddannelsesbyggerierne.

IKTIN takker for muligheden for at afgive høringssvar, og ser frem til at modtage den endelige redegørelse.

Med venlig hilsen

Til: Finansdepartementet (oed@nanoq.gl), Michael Pedersen (micp@nanoq.gl)
Cc: Emanuel Rosing (emro@nanoq.gl), Amalie A. Jessen (AMALIE@nanoq.gl)
Fra: Rasmus Bæk (rabp@nanoq.gl)
Titel: APN Høringssvar - Redegørelse for planlægning 2023
Sendt: 20-03-2023 12:18
Bilag: APN Høringssvar - Redegørelse for planlægning 2023.docx;

Hej Michael,

Se venligst vedhæftede høringssvar fra APN vedr. Redegørelse for landsplanlægning 2023.

Med venlig hilsen

Rasmus Bæk

Til
Departementet for Finanser og Ligestilling

APN Høringssvar - Redegørelse for planlægning 2023

Departementet for Fiskeri og Fangst har modtaget i høring redegørelse for planlægning 2023

På side 162 i den røde felt vedr. fangst- og jagtloven bør følgende tekst indsættes:

Ny lov om fangst - og jagt vil være udgangspunktet for udarbejdelse af sektorplan for fangst og jagt. Forventes pt. fremlagt på FM 2023. Der er udarbejdet et lovprogram for fangst og jagt, og relevante bekendtgørelser vil blive justeret i prioriteret række når loven er blevet vedtaget. Derudover er der p.t. forvaltningsplan for isbjørne. Øvrige kvoterede arter vil også blive omfattet af hver sin forvaltningsplan efterhånden disse færdiggøres.

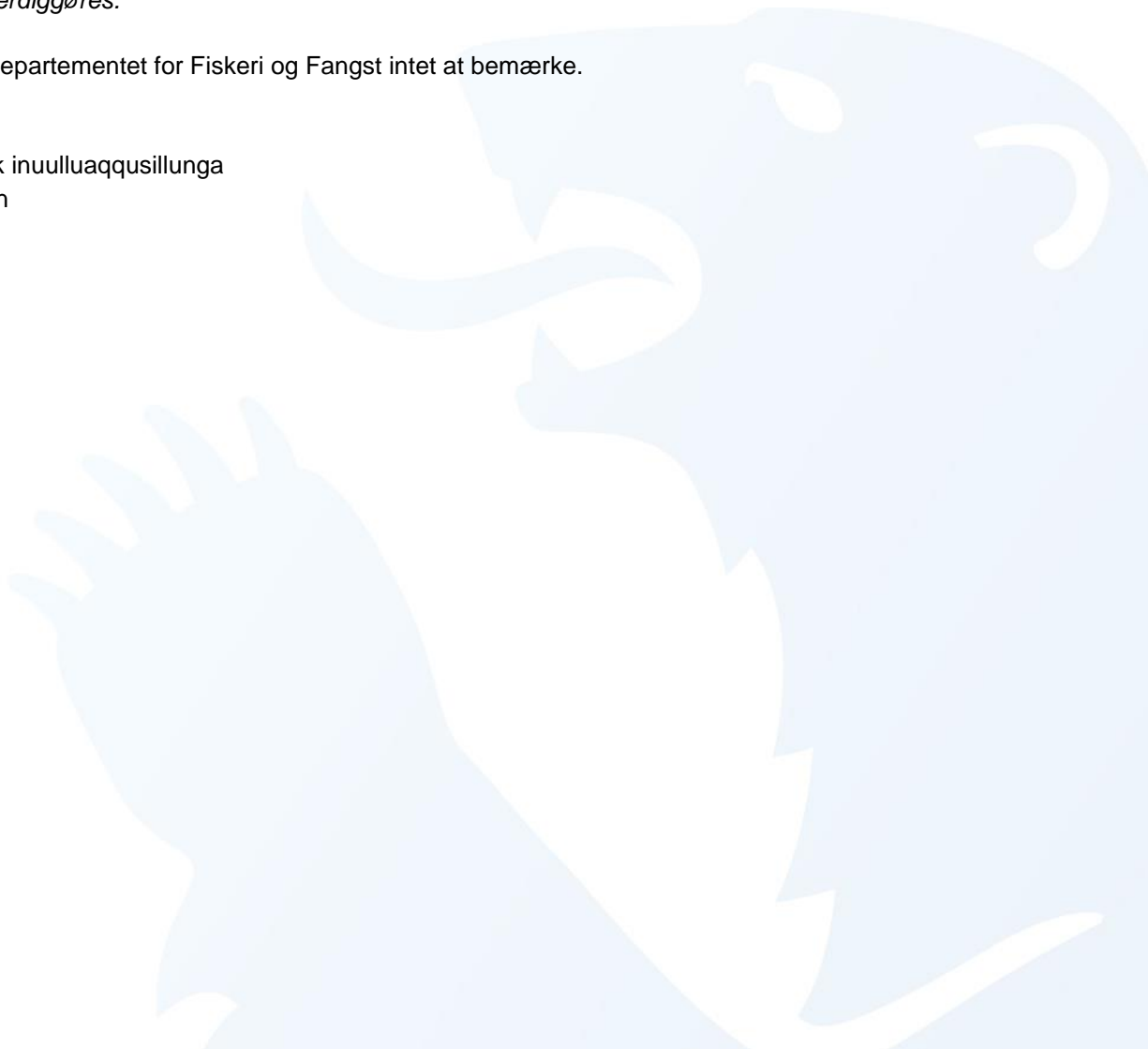
Derudover har Departementet for Fiskeri og Fangst intet at bemærke.

Inussiarnersumik inuulluaqquisillunga
Med venlig hilsen

Rasmus Bæk

Brevdato:
Sags nr.: 2023 - 5244
Akt nr.: 22713792

Postboks 269
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 63 55
E-mail: apn@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Til: Michael Pedersen (micp@nanoq.gl), Finansdepartementet (oed@nanoq.gl)
Cc: Nike Berthelsen (nike@nanoq.gl), Aka Olesen (akol@nanoq.gl)
Fra: Leif Grønvold Jensen (lgje@nanoq.gl)
Titel: Sv: Redegørelse for planlægning 2023 i offentlig høring
Sendt: 28-02-2023 07:22

Til departementet for finanser og Ligestilling,

Høringssvar.

sundhedsvæsenet er omtalt i rapporten på siderne 120-122 og viser at vedligeholdelseefterslæbet på bygningerne i alt er på 640,9 mio. kr. Opsummeringen lyder:

"Der foretages løbende en systematisk gennemgang af alle sundhedsvæsenets bygningers tilstand, herunder udarbejdelse af tilstandsrapporter. Sundhedsvæsenet har særligt oplyst, at der er et stort vedligeholdelseefterslæb på Dronning Ingrid's Hospital i Nuuk, som formentlig beløber sig til 450 mio. kr. Det er et åbent spørgsmål, om der skal bruges så mange midler til en større renoveringsindsats eller skal bruges et endnu større beløb til nybyggeri. Besvarelsen heraf ligger uden for landsplanredegørelsens ramme at besvare."

Departementet for Sundhed vil lade denne vurdering indgå som et centralt element i det kommende sektorplanarbejde.

Det skal tillige bemærkes, at i sundhedsvæsenet er det vigtigt, at det medicinske udstyr (apparaturl) bliver vedligeholdt. Sundhedsvæsenet har udstyr for over 200 mio. kr. i indkøbspris og med en estimeret en levetid på 10 år er refinansieringsbehovet årligt på mindst 20 mio. kr. Bevillingen på Apparaturlpuljen udgør dog kun 13,5 mio. kr. årligt (hovedkonto 86.60.01), hvilket ikke er tilstrækkeligt til at opretholde en bæredygtig vedligeholdelse af det eksisterende udstyr.

På vegne af Departementet for Sundhed
Leif Grønvold Jensen

Til: Formandens Departement (govsec@nanoq.gl), Officiel post til Departementet for Råstoffer og Justitsområdet (asn@nanoq.gl), Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel og Energi (ISIIN@nanoq.gl), Officiel post til APN (apn@nanoq.gl), ISN (ISNNN@nanoq.gl), Officiel post til IKIN (ikin@nanoq.gl), Departementet for Sundhed (pn@nanoq.gl), Departementet for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø (pan@nanoq.gl), Officiel post til IAN (box909@nanoq.gl), Departementet for Børn, Unge og Familier (iaan@nanoq.gl), SIK (sik@sik.gl), nuuk@bdo.dk (nuuk@bdo.dk), Bent Kragh (bk@revision.gl), Maiken Nordbo (Maiken.Nordbo@dk.ey.com), kontakt@advokatit.gl (kontakt@advokatit.gl), Per Laugesen (pdl@revisor.gl), sisa@sisa.gl (sisa@sisa.gl), avannaata@avannaata.gl (avannaata@avannaata.gl), qeqertalik@qeqertalik.gl (qeqertalik@qeqertalik.gl), Tine Pars (tipa@uni.gl), nivi@qeqertalik.gl (nivi@qeqertalik.gl), nick@avannaata.gl (nick@avannaata.gl), 18. KNI A/S (info@kni.gl), info@great-greenland.gl (info@great-greenland.gl), info@visitgreenland.com (info@visitgreenland.com), Direktionen (Direktionen@tusass.gl), info@greenlandholding.com (info@greenlandholding.com), info@illuut.gl (info@illuut.gl), Thomas Olsen (to@gosr.gl), sikuki@sikuki.gl (sikuki@sikuki.gl), kair@kair.gl (kair@kair.gl), mit@mit.gl (mit@mit.gl), asiaq@asiaq.gl (asiaq@asiaq.gl), info@qbc.gl (info@qbc.gl), ceo@qbc.gl (ceo@qbc.gl), Kattuffik Utoqqaat (kattuffikutoqqaat@gmail.com), imak@imak.gl (imak@imak.gl), ASG |

Akademikernes Sammenslutning i Grønland (asg@asg.gl), sl@pk.gl (sl@pk.gl), aknuuk@ak.gl (aknuuk@ak.gl), ako@mil.dk (ako@mil.dk), FKO-KTP-AKO (FKO-KTP-AKO@mil.dk), iccgreenland@inuit.org (iccgreenland@inuit.org), info@humanrights.gl (info@humanrights.gl), Info Transparency (info@transparency.gl), krk@krk.gl (krk@krk.gl), BBJ003@politi.dk (BBJ003@politi.dk), DJOEF@DJOEF.dk (DJOEF@DJOEF.dk), GRL-pisiu@politi.dk (GRL-pisiu@politi.dk), Officiel post til NALI (NALI@nali.gl), imak@imak.gl (imak@imak.gl), ASG | Akademikernes Sammenslutning i Grønland (asg@asg.gl), sl@pk.gl (sl@pk.gl), aknuuk@ak.gl (aknuuk@ak.gl), Kommuneqarfik Sermersooq (kommuneqarfik@sermersooq.gl), Kommune Kujalleq (kommune@kujalleq.gl), INI A/S (ini@ini.gl), Grønlands Erhverv (ga@ga.gl), Grønlands Statistik (stat@stat.gl), Qeqqata Kommunua (qeqqata@qeqqata.gl), GrønlandsBanken (banken@banken.gl), BankNordik Nuuk (nuuk@banknordik.gl), KNAPK (knapk@knapk.gl), Air Greenland A/S (info@airgreenland.gl), Royal Greenland A/S (info@royalgreenland.com), Deloitte Nuuk (nuuk@deloitte.dk), Nukissioffiit (nukissioffiit@nukissioffiit.gl), 'ral@ral.gl' (ral@ral.gl), fki@sermersooq.gl (fki@sermersooq.gl), Juliane Henningsen (juhe@qeqqata.gl), ck@ga.gl (ck@ga.gl), Ole Jakobsen (ojak@sermersooq.gl)

Cc: kgh@kgh.gl (kgh@kgh.gl), Nikolai S. Christensen (nsch@nanoq.gl), Peter Hansen (PETER@nanoq.gl), Torben M. Andersen (tandersen@econ.au.dk)

Fra: Michael Pedersen (micp@nanoq.gl)

Titel: Redegørelse for planlægning 2023 i offentlig høring

E-mailtitel: Redegørelse for planlægning 2023 i offentlig høring (Nanoq - ID nr.: 22635649)

Sendt: 23-02-2023 16:57

Asasavut tamassi,

Maanna 2023-mut Nuna Tamakkerlugu Pilersaaruserneq pillugu Nassuiaat sapaatit akunneri sisamat ingerlanerini tamanut tusarniutigisassanngorlugu nassiunneqarpoq.

Tusarniaanermi akissuteqaatit kingusinnerpaamik pingasunngorneq martsip 22-ani nalunaaqutaq 12:00 Aningaasaqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfiup tigoreersimassavaai.

Tusarniaanermi akussuteqaatit naalakkersuisoqarfiup pisortatigoortumik emailianut oed@nanoq.gl aamma micp@nanoq.gl -imut nassiunneqassapput

Kære alle,

Hermed udsendes Redegørelse om landsplanlægning 2023 i fire ugers offentlig høring.

Høringssvar skal være Departementet for Finansier og Ligestilling i hænde senest onsdag den 22. marts klokken 12:00 (frokost).

Høringssvar skal sendes til departementets officielle email oed@nanoq.gl samt til micp@nanoq.gl

Inussiarnersumik Inuulluaqqusillunga

Venlig hilsen

Best regards

Michael Pedersen

Chefkonsulent

NAALAKKERSUISUT

GOVERNMENT OF GREENLAND

Naalakkersuisut - Selvstyret - Government of Greenland

Aningaasaqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfik

Departementet for Finanser og Ligestilling

Ministry of Finance and Gender Equality

P.O. Box 1037 3900 Nuuk

Tel.: +299 346928

E-mail: micp@nanoq.gl

Til: Officiel post til Finansdepartementet (oed@nanoq.gl), Michael Pedersen (micp@nanoq.gl)
Fra: Nanna Møller Saxtorff (nmsa@nanoq.gl)
Titel: Høringssvar til Landsplansredegørelse 2023
Sendt: 23-03-2023 10:10
Bilag: Høringssvar Offentlig Høring af Landsplanredegørelse.docx.pdf;

Kære Michael Pedersen og Departementet for Finanser og Ligestilling,

Hermed fremsendes IAN høringssvar til Landsplanredegørelsen 2023.

Departementet beklager den sene fremsendelse, og håber at høringssvaret alligevel kan bidrage til jeres videre arbejde.

Inussiarnersumik Inuulluaqqusillunga
Venlig hilsen
Best regards

Nanna Møller Saxtorff

AC-fuldmægtig

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

Ineqarnermut Attaveqaqatigiinnermullu Naalakkersuisoqarfik

Departementet for Boliger og Infrastruktur

Ministry of Housing and Infrastructure

P.O. Box 909 . 3900 Nuuk

Tlf. 345249 - Mobil nr. +299 253280

E-mail: nmsa@nanoq.gl

Til Departementet for Finanser og Ligestilling
Michael Pedersen - mail: micp@nanoq.gl
Officiel post - mail: oed@nanoq.gl

Høringssvar til offentlighøring af 'Redegørelse om landsplanlægning – det nødvendige vedligehold'

23-03-2023
Sags nr.: 2022 - 24231
Dok. nr. 22696317

Postboks 909
3900 Nuuk
Tlf.: (+299) 34 50 00
E-mail: box909@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Kære Departementet for Finanser og Ligestilling,

Departementet for Boliger og Infrastruktur (IAN) takker for muligheden for at afgive høringssvar til offentlighøring af 'Redegørelse om landsplanlægning – det nødvendige vedligehold'. Materialet er modtaget den 23. februar og høringsfristen er sat til den 22. marts kl. 12. Departementet beklager den sene besvarelse.

Nedenfor er departementets bemærkninger til redegørelsens enkelte kapitler gennemgået.

Generelt:

I forhold redegørelsens generelle opsætning, bemærker departementet at valget om at sætte den grønlandske og danske oversættelse ved siden af hinanden gør redegørelsen meget lang. Departementet er bevidst om at dette er en smagsag.

Derudover bemærkes det, at der ved redegørelsens billeder ikke er anført en billedtekst.

Der er i redegørelsen desuden bemærket flere sproglige fejl og gentagelser, departementet anbefaler derfor at redegørelsen gennemskrives og tilrettes.

Forord:

"Ethvert samfund ejer og driver institutioner, myndigheder og anlæg, der danner rammen om de mangeartede samfundspålagte opgaver. Disse udgør en økonomisk værdi og kaldes tilsammen samfundets aktivmasse. Det er eksempelvis lejeboliger, til tankanlæg, skoler, sygehuse og havne." (side 7) – Man kan i denne sætning få den opfattelse at de enkelte myndigheder anses som en del af aktivmassen, mens eksemplerne der nævnes alle er bygninger og anlæg. Dette kan skabe en tvivl om hvad det er der menes med aktivmassen. Det anbefales derfor, at der i redegørelsen sikres en klar begrebsafklaring.

Kapitel 1:

I forhold til skiftet til betegnelserne *bosteder* (side 15-16), foreslås det at der kort redegøres for årsagen til og behovet for et ændret sprogbrug, da dette måske kan bidrage til en nemmere overgang og forståelse for de nye betegnelser.

Under gennemgangen af begreberne *push/pull faktorer* (side 17-18), benyttes både den engelske betegnelse og den danske oversættelse på skift, det anbefales at der kun benyttes den ene betegnelse for at sikre et mere konsekvent sprogbrug.

Ved gennemgangen af den norske indsats (side 19) for at modarbejde urbanisering beskrives det, at den *"relative andel af befolkningen i byerne er steget dobbelt så meget i Norge som i Danmark og Sverige i perioden 1960-2018"* på trods af, at der i Norge er brugt milliarder af norske kroner på at modvirke urbaniseringen. Det beskrives at Naalakkersuisut vil kunne trække på den norske erfaring i forhold til at modvirke urbanisering. Det foreslås at det uddybes, hvilken og hvordan man vil bruge de norske erfaringer og at det i den forbindelse adresseres om man vil kunne forvente de samme resultater her i landet.

I forhold til afsnittet om udfordringerne forbundet med at opretholde en basal offentlig service på blandt andet uddannelses-, social- og sundhedsområdet i de mindre bosteder (side 19), tilslutter IAN sig denne pointe. IAN finder at dette er en central observation, som IAN kun kan bifalde, bliver fremhævet i relevante sammenhænge.

I forbindelse med tabellen over ubeboede bosteder siden 1977 (side 20), skal bemærkes at der for nogle af de pågældende bosteder er tale om lokationer, der alene har været beboet som følge af et konkret formål og at når formålet ikke længere er til stede, er blevet lukket. Dette er en nuance, som IAN finder går tabt i den pågældende tabel.

I gennemgangen af de demografiske nøgletal anføres det at; *"Demografiske nøgletal er alene fremstillinger af de faktiske forhold. De kan bruges til at fastlægge indsatsområder eller prioriteringer, men de giver ikke i sig selv svar på hvorfor en situation er som den er. Politisk kan de demografiske nøgletal anvendes, som en indikation for hvilke typer indsatser og services landets bosteder har behov for på såvel kort som lang sigt."* (side 35). Departementet finder at dette er en forsimpning.

Umildbart må det også kræve en forståelse af, hvorfor situationen er som den er, hvis de demografiske nøgletal skal kunne give en indikation på, hvilken type af indsats der reelt er behov for.

Kapitel 2:

Under afsnittet om Royal Arctic Line A/S anføres det: *"Brug af mere standardiserede havne udenfor Grønland og dermed adgang til flere og mere kommercielle havne samt brug af mere standardiserede skibe, herunder i samarbejde med andre har forenklet Royal Arctic Lines (RAL) operation."* Departementet skal bemærke, at RALs operation, i forbindelse med blandt andet samsejlad, er blevet mere kompliceret og det er ikke længere enkelt, at eksempelvis ændre besejlingsmønstret efter grønlandske krav. Det må forventes at RAL ikke ensidigt vil kunne ændre besejlingsdatoer mv. uden forudgående undersøgelser og forhandlinger med deres med-operatører.

Kapitel 4:

I forhold til terminologien i kapitlet forekommer denne ikke konsekvent, da der gennem teksten veksles mellem flere forskellige begreber.

Derudover anbefales det at brugen af begrebet anlæg overvejes, da der nogle steder henvises til det der i dagligtale anses som anlæg, fx veje og havne, mens begrebet andre steder benyttes mere bredt om hele aktivmassen.

”Naalakkersuisut har gennem nogen tid arbejdet med projektet Helhedsplanen for Boliger” (side 90) – Hertil kan departementet oplyse at projektet ’Helhedsplan for boliger’ er afsluttet og dets resultater og anbefalinger behandles i den kommende boligreform.

I forhold til gennemgangen af de fire forskellige scenarier for håndteringen af vedligeholdelseefterslæbet (side 96), bemærkes det, at det i den forbindelse er relevant at vurdere scenarierne ud fra, hvad der er realistisk muligt, både i forhold til de midler der er til rådighed og kapacitet i branchen. Det er for eksempel departementets vurdering at scenariet med den maksimale indsats ikke er et realistisk scenarie, da der ikke er den nødvendige kapacitet i branchen.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga
Med venlig hilsen

Nanna Møller Saxtorff
Toqq/direkte 34
nmsa@nanoq.gl

Til: Michael Pedersen (micp@nanoq.gl)
Fra: Officiel post til Finansdepartementet (OED@nanoq.gl)
Titel: Vs: Høringssvar til Redegørelse om Landsplanlægning 2023
Sendt: 22-03-2023 07:52
Bilag: Høringssvar Landsplanredegørelse 2023.pdf;

Til: Finansdepartementet (oed@nanoq.gl)
Cc: Michael Pedersen (micp@nanoq.gl), Karsten Lyberth-Klausen (klausen@ga.gl)
Fra: Lars Krogsgaard-Jensen | Grønlands Erhverv (lars@ga.gl)
Titel: Høringssvar til Redegørelse om Landsplanlægning 2023
Sendt: 21-03-2023 15:58

I vedlagte fil fremsendes Grønlands Erhvervs høringssvar til ovennævnte landsplansredegørelse.

Modtagelsen heraf bedes venligst anerkendt.

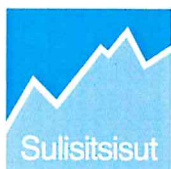
Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga / Med venlig hilsen / Kind regards

Lars Krogsgaard-Jensen

Siunnersorti / Juridisk Konsulent / Legal Consultant

Mobil(e) +299 56 60 11
Direkte / Direct office +299 36 37 12
lars@ga.gl – www.ga.gl

Departementet for Finanser
Att.: Michael Pedersen

Sendt pr. e-mail micp@nanog.gl.

Nuuk, den 21. marts 2023
Brev nr. D23-3622
Sagsnr. S23-090

Høringssvar til udkast til Landsplanredegørelse 2023 - det nødvendige vedligehold.

Hermed fremsendes Grønlands Erhvervs (GE) bemærkninger til "Landsplanredegørelsen 2023 – det nødvendige vedligehold" – herefter benævnt "Redegørelsen".

Redegørelsen skal roses for de infrastrukturelle statistikker og skemaer, der beskriver udviklingen og/eller status på de områder, Redegørelsen behandler. Der er tale om et godt udført statistisk arbejde, der giver et umiddelbart og godt overblik over det pågældende emne og problemerne forbundet hermed.

Redegørelsen bruger som sin "forgænger" – "Det nødvendige samarbejde" fra 2017 – ordet "nødvendige" i sin titel. Redegørelsen fra 2017 beskæftigede sig med nogle andre emner end Redegørelsen fra 2023 gør, idet dog "sektorplaner og politisk løsningsrum" samt "Urbanisering og infrastruktur" emnemæssigt kan siges at berøre samme problematikker, som Redegørelsen gør.

GE efterlyste tilbage i 2017 forslag til, hvorfra de tiltag og initiativer, i relation til de dengang beskrevne problemer, skulle komme – bortset selvfølgelig "det nødvendige samarbejde". Noget er udrettet men på vedligeholdelsesområdet som beskrevet i Redegørelsen er så meget "urørt" i den, at Redegørelsen ikke er det, som den må forventes at være – hvis ikke en plan for, hvornår, hvordan og med hvilke midler der tages hånd om problemerne, så i al fald et forslag til hvordan arbejdet gribes an.

Redegørelsen nævner, at der med Finansloven for 2023 er "taget et skridt i den rigtige retning i forhold til tilvejebringelse af yderligere finansiering til gradvis genopretning af vedligeholdelsestilstanden i de offentlige lejligheder".

GE må med denne formulering give forfatterne af redegørelsen ret i, at "Redegørelsen om landsplanlægning 2023 (kun) udstikker konkrete pejlemærker, der skaber sporet for at indhente årtiers vedligeholdelseefterslæb på tværs af sektorer".

GE er enig i, at problemerne med vedligeholdelseefterslæbet ikke kan løses i løbet af få år. Så meget desto mere forekommer det GE vigtigt, at der snarligt bliver lagt en prioriteret plan for, hvorledes og hvornår vi kommer i gang.

Det er selvfølgelig nemt nok at sige for GE, men når dette problem i forskellige "udklædninger" bliver ved med at "dukke" op i Landsplanlægningerne, så er planlægningen af en løsning vel så meget desto mere relevant.

Redegørelsen berører også perifert bygdesituationen i forbindelse med vedligeholdelsesspørgsmålet. Umiddelbart virker en stillingtagen til den urbanisering, som også var ét af emnerne i Landsplanlægningen fra 2017, der p.t. sker i Grønland, et nødvendigt emne at tage stilling til ad hoc, jf. følgende citat fra Redegørelsen "For at kunne planlægge ordentligt er det nødvendigt at vide, hvordan vores virkelighed ser ud.

Hvor lidt man i Redegørelsen ønsker at tage stilling til problemerne, der behandles i Redegørelsen, bør man fra politisk side snarligt fremkomme med en skitse til en løsning på vedligeholdelsesspørgsmålet, herunder hvor pengene hertil skal sendes hen.

At det er en stor opgave, er alle formentlig klar over, men det berettiger ikke til stadig at henskyde et udkast til en løsning (til næste Landsplansredegørelse?).

Modtagelsen af dette hørings svar bedes venligst anerkendt.

Med venlig hilsen

Lars Krogsgaard-Jensen
Juridisk Konsulent

Til: Michael Pedersen (micp@nanoq.gl)
Fra: Officiel post til Finansdepartementet (OED@nanoq.gl)
Titel: Vs: INI A/S' hørings svar til Redegørelse om landsplanlægning 2023
Sendt: 22-03-2023 08:26
Bilag: INI AS - Hørings svar til Redegørelse om landsplanlægning 2023.pdf;

Til: Finansdepartementet (oed@nanoq.gl)
Cc: Henrik Rafn (hera@ini.gl)
Fra: René Kvist (rek@ini.gl)
Titel: INI A/S' hørings svar til Redegørelse om landsplanlægning 2023
Sendt: 22-03-2023 08:22

Departementet for Finanser og Ligestilling

Vedhæftet fremsendes INI A/S' hørings svar til redegørelse om landsplanlægning 2023.

Inussiarnersumik · Venlig hilsen

René Kvist

Direktionsjurist

tlf +299 86 10 21 · mobil +299 55 36 21

INI · tlf +299 70 10 00 · Postboks 1609 · 3911 Sisimiut · ini.gl

Maili una inuttut paasissutissanik imaqarpat, inuttut paasissutissat pisariaqanngitsumik allanut ingerlatinneqannginnissaat kiisalu paasissutissat atorfissaminnut atoreerpata nunguterneqarnissaat qulakkiigassaraat.

Såfremt denne mail indeholder personoplysninger, så betyder det, at du dels skal sikre, at personoplysningerne ikke unødigt tilgår andre samt, at oplysningerne straks slettes, når oplysningerne ikke længere er nødvendige i forhold til det formål, de er fremsendt.

Departementet for Finanser og Ligestilling
 E-mail: loed@nanog.gl

Høringssvar til Redegørelse om landsplanlægning 2023

Departementet for Finanser og Ligestilling har i februar 2023 udgivet en redegørelse om landsplanlægning med titlen "Der nødvendige vedligehold" til høring i perioden 23. februar – 22. marts 2023. INI A/S skal hermed aflevere sit høringssvar til redegørelsen, og skal i den forbindelse gøre opmærksom på, at høringssvaret alene vedrører området offentligt ejede lejeboliger, og ikke til de i redegørelsen øvrige områder.

Indledningsvist vil INI A/S gerne kvittere for en særdeles velgennemarbejdet redegørelse, der på bekymrende vis sammendrager de ganske betydelige udfordringer, Grønland står overfor på vedligeholdelsesområdet for en lang række samfundsmæssigt vitale områder.

Nærværende høringssvar adresserer kapitlerne 4 Kapitalapparat og efterslæb, 4.1 Baggrund, 4.2 Renoveringsmæssigt efterslæb i hovedsektorer, 4.2.1 Terminologi, 4.2.2 Boligområdet, 4.3 Finansiering samt 4.4 Professionalisering af vedligeholdelsesopgaver – renoveringsstyrelsen.

Af skema 4.1 på side 92 i redegørelsen fremgår et samlet overblik over vedligeholdelsesudfordringerne for de offentligt ejede boligudlejningsejendomme for Selvstyret og for 4 af de 5 kommuner. Overblikket er et uddrag af de data, der er indeholdt i Selvstyrets IPV-database, og som INI A/S har opdateret og løbende vedligeholder med alle relevante bygningsdata og de vedligeholdelsesmæssige indsatser, der såvel løbende sker og planlægges i INI regi. Af skemaet fremgår det, at det samlede PPV-behov for Selvstyrets boliger i perioden 2022 – 2031 er på 3,7 – 3,9 mia. kr. og for de 4 kommuner Avannaata, Kujalleq, Qeqertalik og Qeqqata på 1,2 – 1,3 mia. kr. I gennemsnit blev der i perioden 2016 – 2020 henlagt 30 mio. kr. årligt til PPV-opgaver i Selvstyrets boligafdelinger. Hvis dette henlæggelsesniveau forudsættes uændret i en kommende 10-årig periode, vil finansieringsefterslæbet for Selvstyrets boliger de kommende 10 år være på ca. 3,4 – 3,6 mia. kr. For de 4 kommuner er der i perioden 2016 – 2020 i gennemsnit årligt henlagt 17 mio. kr., og finansieringsefterslæbet de kommende 10 år kan tilsvarende opgøres til ca. 1,0 – 1,1 mia. kr. Det skal bemærkes, at de anførte beløb for finansieringsefterslæbet er i 2021 priser.

I forbindelse med 3. behandlingen af finansloven for 2023, er der indarbejdet et oplæg til en reform på det almennyttige boligområde. Reformen indebærer en mulighed for lånoptagelse på op til 1,5 mia. kr. til en delvis imødekommelse af behovet for at indhente renoveringsefterslæbet for Selvstyrets boligudlejningsejendomme. Som det fremgår af ovenstående, vil beløbet alene kunne dække ca. 40 % af finansieringsefterslæbet de kommende 10 år i faste priser, og i løbende priser en forventeligt lavere andel. Det er derfor afgørende vigtigt, at midlerne anvendes hvor indsatsen gør mest nytte, og medvirker til at afværge en forøget eskalering af vedligeholdelsesbehovet i ejendomme, der bør bevares til boligformål i en årrække, og at indsatsen derfor sker i direkte koordinering med den løbende vedligeholdelsesmæssige indsats, der varetages i Selvstyrets boligafdelinger.

INI A/S varetager den løbende vedligeholdelse i Selvstyrets boligafdelinger i relation til de midler, der af den løbende husleje kan allokeres til formålet. INI A/S har et fuldstændigt overblik over samtlige Selvstyrets boligejendommers vedligeholdelsesmæssige tilstand, og har de fornødne tekniske ressourcer til at kunne

såvel planlægge som effektuere de tiltag, der skal til, for at bringe boligmassen op på et tilfredsstillende vedligeholdelsesmæssigt niveau over en årrække.

Ved en lånefinansieret forstærket indsats på vedligeholdelsesområdet for Selvstyrets boligejendomme har INI A/S yderligere den fordel, at dette vil kunne planlægges og koordineres med tilsvarende kommunale opgaver i flerårige forløb, hvorved udbud og muligheder for at opnå attraktive priser forstærkes, samtidig med at de virksomheder, der ønsker at byde på opgaverne, får mulighed for at planlægge på langt sigt, og indrette deres forretning ud fra en lang tidshorisont, til gavn for ressourceallokering og mulighed for oplæring af ny arbejdskraft. En langsigtet planlægningshorisont for offentlige opgaver er efterspurgt i de berørte brancher, og bør alt andet lige, medføre en mere attraktiv prissætning af opgaverne. Dertil kommer, at én samlet indsats fra et koordinerende led, formentlig kan betyde at der bevares lokale entreprenører og dermed også arbejdspladser, hvad må anses for at være en betydelig gevinst for de mindre byer. En yderligere gevinst ved at samle indsatsen på så få hænder som muligt er, at der ikke bruges flere administrative ressourcer end nødvendigt på opgaverne.

Det er på den baggrund mest effektivt og optimerende for anvendelsen af Selvstyrets ressourcer, at den samlede vedligeholdelsesopgave for Selvstyrets boligejendomme alene fremadrettet varetages af Selvstyrets eget boligadministrationsselskab INI A/S, og at Renoveringsstyrelsen aflastes for denne opgave for at kunne koncentrere sig om de meget betydelige øvrige udfordringer på vedligeholdelsesområdet, som redegørelsen om landsplanlægning blotlægger.

Nuuk, den 22. marts 2023

Inussiarnersumik · Venlig hilsen

Henrik Rafn

Allaffissornikkut pisortaaneq / Administrerende direktør
tlf +299 86 10 66 · mobil +299 54 54 77
mail hera@ini.gl

INI A/S · tlf +299 70 10 00 · fax +299 86 57 00 · Postbox 1609 · 3900 Nuuk · ini.gl

Til: Finansdepartementet (oed@nanoq.gl)
Cc: Michael Pedersen (micp@nanoq.gl)
Fra: Malene Lynge (allatsi@humanrights.gl)
Titel: Høringssvar IPS
Sendt: 21-03-2023 16:22
Bilag: Høringssvar vedr. Redegørelse om landsplanlægning.pdf;

Til rette vedkommende

Hermed fremsendes høringssvar fra Rådet for Menneskerettigheder (IPS) vedr. Redegørelse for landsplanlægning 2023 (ID nr.: 22635649)

Skulle høringssvaret give anledning til spørgsmål, er I velkomne til at kontakte sekretariatet.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga / Med venlig hilsen

Tina Dam

Allaffeqarfiup pisortaa

Sekretariatschef

Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Siunnersuisoqatigiit

Rådet for Menneskerettigheder

Human Rights Council

www.humanrights.gl - (+299) 22 95 00

Nuuk d. 22. marts 2023

Høringsvar vedr. Redegørelse om Landsplanlægning 2023

Rådet for Menneskerettigheder (IPS) har modtaget høringen om redegørelse for Landsplanlægning d. 23. februar 2023, og har følgende bemærkninger:

IPS anerkender det store arbejde der ligger bag, såvel som forud for redegørelsen, og finder ambitionen om en målrettet, koordineret og transparent indsats særdeles positiv.

Generelt i forhold til bostedsprofilerne og de retningsgivende principper anbefaler IPS at inddrage HRBA (Human Rights Based Approach), der forholder sig overholdelsen af, eller udfordringer med overholdelsen af menneskerettighederne, i en given indsats eller prioritering.

Dette vil tilføje en relevant dimension til transparens i prioriteringerne såvel som i dialogen omkring prioriteringerne.

Dermed bliver trivsel, muligheder, udfordringer og omkostninger tydelige i forhold til at imødekomme borgernes menneskerettigheder i det givne bosted.

På vegne af Rådet

Qivioq Løvstrøm
Forkvinde

Til: Michael Pedersen (micp@nanoq.gl)
Cc: Emil Garney (egar@nanoq.gl)
Fra: Officiel post til Finansdepartementet (OED@nanoq.gl)
Titel: Vs: Høringssvar
Sendt: 20-03-2023 13:45
Bilag: Høringssvar Landsplanlægning 2023.pdf;

Til: Finansdepartementet (oed@nanoq.gl)
Fra: info (TI GL) (info@transparency.gl)
Titel: Høringssvar
Sendt: 20-03-2023 11:51

Høringssvar er vedhæftet.

Vh Bodil

Bodil Karlshøj

Sekretariatet

T. + 299328888

E. info@transparency.gl

Nuuk, 20.marts 2023

Departementet for Finanser og Ligestilling

oed@nanog.gl

Høring af Redegørelse om landsplanlægning 2023

Transparency International Greenland (TIG) har med interesse læst *Redegørelse om landsplanlægning 2023 Det nødvendige vedligehold*. Det er glædeligt, at der nu foreligger en landsplanredagørelse, da en sådan har været savnet i en årrække efter at forgængeren i 2017 blev trukket tilbage.

Redegørelsen er i sin helhed skrevet i et letforståeligt sprog, tabeller og grafik bidrager til forståelsen.

Bemærkninger

Kapitel 1: TIG er bekymrede over, at der ikke systematisk er sket evaluering af de mange initiativer, der siden 1979 er iværksat for at påvirke urbaniseringsprocessen. Gennemgangen af de demografiske nøgletal og bostedsprofilerne giver et fint overblik over situationen i dag. Basale forhold omkring vand- og kloaktilslutning har stor betydning for folkesundheden og specielt børnenes sundhed. Klare og transparente planer for alle beboede steder bør snarest udformes i prioriteret rækkefølge om med angivelse af årstal.

Kapitel 2: Der verserer mange tal omkring energi og bæredygtighed. Af nærværende redegørelse fremgår også en række tal. Området er ikke transparent, hvorfor de lovede opdateringer af sektorplaner for energi og drikkevandsområderne i 2023 og 2024 samt en klimahandlingsplan, er særdeles påkrævede.

Befolkningen bør have klar viden om, hvorledes landet bidrager til global opvarmning og klimaforandringer samt om, hvorledes udfordringerne kan imødegås – både af private, af erhvervslivet og af det offentlige.

Havne og besejling: Sektorplanen gælder til 2027. I nærværende redegørelse skrives at "en af baggrundene for omlægningen af Royal Arctic Lines netværk er at gøre det lettere at handle med Grønland.

Omlægningen har som afsæt at øge tilgængeligheden af den globale godsinfrastruktur". Der beskrives også en kommende undersøgelse for afdækning af de økonomiske konsekvenser ved at ophæve koncessioner samt ophæve konkurrence. Hele afsnittet er vanskeligt at forstå. Handler det om det globale marked eller om godstransport til mindre bosteder? En anbefaling er derfor ikke mulig.

Kapitel 3: Bostedsprofiler er klart beskrevet og på trods af de mange indikatorer vil den enkelte kunne finde 'sit bosted'.

Kapitel 4: Samfundets aktivmasse forringes år efter år. Det er en bekymrende tendens men positivt, at der nu med redegørelsen sættes fokus på vedligeholdsefterslæbet. Underfinansiering har medvirket til manglende transparens. Fremlæggelse af reelle tal gør det lettere for borgerne at forstå, hvorfor situationen på lejeboligområdet er, som den er.

På områderne energi-og vandforsyning samt lufthavnsområdet og vareforsyning vises store reinvesteringsefterslæb. Reviderede sektorplaner anbefales udformet og fremlagt offentligt. Borgerne kan kun indse alvoren ved at få præsenteret både data og planer.

Sektorplaner for alle områder har været en kendt redskab siden 2015, det undrer derfor at sundhedsområdet afventer Sundhedskommissionens anbefalinger. I disse indgår næppe anbefalinger baseret på bygningsmassens tilstand. Transparens omkring planer højner befolkningens tillid – også omkring bygningsmassens tilstand.

Samlet viser kapitlet, at arbejdet med sektorplaner og tilstandsregistreringer ikke har været prioriteret i departementerne. TIG finder dette kritisabelt og er glade for at der nu tages skridt til at indhente det forsømte. Professionalisering af vedligeholdelsesopgaver i en Renoveringsstyrelse synes at være et godt forslag. TIG anbefaler, at der afsættes ressourcer til informationskampagne om både renoveringsefterslæb og finansieringsplan. De opstillede pejlemærker kunne fint danne basis for en sådan kampagne.

Kapitel 5: Tilbage i 2015 blev grunddataprogrammet igangsat. Heri indgik en forpligtigelse til at sektorplaner skulle udformes. Nærværende redegørelse viser både, at visse sektorer end ikke har påbegyndt arbejdet med sektorplaner, og at der er stor variation i udformning af disse. Transparency International Greenland ser frem til at der kommer en bekendtgørelse om sektorplaner, da det så må forventes at arbejdet med sektorplaner prioriteres i departementerne.

Med venlig hilsen

Karen Heilmann Lennert

Til: Michael Pedersen (micp@nanoq.gl)
Fra: Officiel post til Finansdepartementet (OED@nanoq.gl)
Titel: Vs: Rigspolitiets bemærkninger til høring over redegørelse for planlægning 2023 i offentlig høring - WZ 2023-123435
Sendt: 17-03-2023 11:24
Bilag: signaturbevis.txt;

Til: Finansdepartementet (oed@nanoq.gl), Michael Pedersen (micp@nanoq.gl)
Cc: kse-Koncernledsekr@politi.dk (kse-Koncernledsekr@politi.dk), MJO048@politi.dk (MJO048@politi.dk)
Fra: MOL034@politi.dk (MOL034@politi.dk)
Titel: Rigspolitiets bemærkninger til høring over redegørelse for planlægning 2023 i offentlig høring - WZ 2023-123435
E-mailtitel: Rigspolitiets bemærkninger til høring over redegørelse for planlægning 2023 i offentlig høring (Nanoq - ID nr.: 22635649) - WZ 2023-123435
Sendt: 17-03-2023 11:23

Til Departementet for Finanser og Ligestilling

Rigspolitiet har ingen bemærkninger.

Med venlig hilsen

Michelle Ebdrup Olsen
fuldmægtig

POLITI

Rigspolitiet
Koncernledelsessekretariatet
Ministerbetjening
Politorvet 14
1780 København V

Mobil 24 92 79 23
E-mail MOL034@politi.dk

Web www.politi.dk
Facebook facebook.com/politi

Fra: Michael Pedersen <micp@nanoq.gl>

Sendt: 23. februar 2023 16:58

Til: Formandens Departement <govsec@nanoq.gl>; Officiel post til Departementet for Råstoffer og Justitsområdet <asn@nanoq.gl>; Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel og Energi <ISIIN@nanoq.gl>; Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug <apnn@nanoq.gl>; Departementet for Sociale Anliggender og Arbejdsmarked <isn@nanoq.gl>; Departementet for Uddannelse, Kultur, Forskning og Kirke <ikiin@nanoq.gl>; Departementet for Sundhed <pn@nanoq.gl>; Departementet for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø <pan@nanoq.gl>; Officiel post til IAN <box909@nanoq.gl>; Departementet for Børn, Unge og Familier <ian@nanoq.gl>; SIK <sik@sik.gl>; nuuk@bdo.dk; Deloitte Nuuk <nuuk@deloitte.dk>; Bent Kragh <bk@revision.gl>; Maiken Nordbo <Maiken.Nordbo@dk.ey.com>; kontakt@advokatit.gl; Per Laugesen <pdl@revisor.gl>; Grønlands Erhverv <ga@ga.gl>; GrønlandsBanken <banken@banken.gl>; BankNordik Nuuk <nuuk@banknordik.gl>; sisa@sisa.gl; fki@sermersooq.gl; avannaata@avannaata.gl; Kommuneqarfik Sermersooq <kommuneqarfik@sermersooq.gl>; qeqertalik@qeqertalik.gl; Qeqqata Kommunia <qeqqata@qeqqata.gl>; Kommune Kujalleq <kommune@kujalleq.gl>; Tine Pars <tipa@uni.gl>; nivi@qeqertalik.gl; Juliane Henningsen <juhe@qeqqata.gl>; nick@avannaata.gl; Ole Jakobsen <ojak@sermersooq.gl>; Royal Greenland A/S <info@royalgreenland.com>; 'ral@ral.gl' <ral@ral.gl>; 18. KNI A/S <info@kni.gl>; info@great-greenland.gl; info@visitgreenland.com; INI A/S <ini@ini.gl>; Direktionen <Direktionen@tusass.gl>; Air Greenland A/S <info@airgreenland.gl>; info@greenlandholding.com; info@illuut.gl;

Thomas Olsen <to@gosr.gl>; sikuki@sikuki.gl; kair@kair.gl; Nukissiorfiit <nukissiorfiit@nukissiorfiit.gl>; mit@mit.gl; asiaq@asiaq.gl; ck@ga.gl; info@qbc.gl; ceo@qbc.gl; Kattuffik Utoqqaat <kattuffikutoqqaat@gmail.com>; KNAPK <knapk@knapk.gl>; imak@imak.gl; ASG | Akademikernes Sammenslutning i Grønland <asg@asg.gl>; sl@pk.gl; aknuuk@ak.gl; ako@mil.dk; Grønlands Statistik <stat@stat.gl>; FKO-KTP-AKO <FKO-KTP-AKO@mil.dk>; iccgreenland@inuit.org; info@humanrights.gl; Info Transparency <info@transparency.gl>; krk@krk.gl; Bjerregaard, Bjørn Georg (BBJ003) <BBJ003@politi.dk>; DJOEF@DJOEF.dk; GRL FP PISIU <GRL-PiSiu@politi.dk>; Officiel post til NALI <NALI@nali.gl>; imak@imak.gl; ASG | Akademikernes Sammenslutning i Grønland <asg@asg.gl>; sl@pk.gl; aknuuk@ak.gl

Cc: kgh@kgh.gl; Nikolai S. Christensen <nsch@nanoq.gl>; Peter Hansen <PETER@nanoq.gl>; Torben M. Andersen <tandersen@econ.au.dk>

Emne: Redegørelse for planlægning 2023 i offentlig høring (Nanoq - ID nr.: 22635649)

Asasavut tamassi,

Maanna 2023-mut Nuna Tamakkerlugu Pilersaarusiorneq pillugu Nassuiaat sapaatit akunneri sisamat ingerlanerini tamanut tusarniutigisassanngorlugu nassiunneqarpoq.

Tusarniaanermi akissuteqaatit kingusinnerpaamik pingasunngorneq martsip 22-ani nalunaaqutaq 12:00 Aningaasaqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfiup tigoreersimassavaai.

Tusarniaanermi akussuteqaatit naalakkersuisoqarfiup pisortatigoortumik emailianut oed@nanoq.gl aamma micp@nanoq.gl -imut nassiunneqassapput

Kære alle,

Hermed udsendes Redegørelse om landsplanlægning 2023 i fire ugers offentlig høring.

Høringssvar skal være Departementet for Finanser og Ligestilling i hænde senest onsdag den 22. marts klokken 12:00 (frokost).

Høringssvar skal sendes til departementets officielle email oed@nanoq.gl samt til micp@nanoq.gl

Inussiarnersumik Inuulluaqqusillunga

Venlig hilsen

Best regards

Michael Pedersen

Chefkonsulent

NAALAKKERSUISUT

GOVERNMENT OF GREENLAND

Aningaasaqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfik
Departementet for Finanser og Ligestilling
Ministry of Finance and Gender Equality
P.O. Box 1037 3900 Nuuk
Tel.: +299 346928

E-mail: micp@nanoq.gl

Til: Michael Pedersen (micp@nanoq.gl)
Fra: Officiel post til Finansdepartementet (OED@nanoq.gl)
Titel: Vs: Redegørelse for planlægning 2023 i offentlig høring [RELEASABLE TO INTERNET TRANSMISSION]
Sendt: 21-03-2023 14:13

Til: Finansdepartementet (oed@nanoq.gl), Michael Pedersen (micp@nanoq.gl)
Cc: FKO-KTP-AKO (FKO-KTP-AKO@mil.dk), FKO-KTP-A-J4 (FKO-KTP-A-J4@mil.dk)
Fra: FKO-A-J403 Andersen, Heine Frank Vigan (FKO-A-J403@mil.dk)
Titel: SV: Redegørelse for planlægning 2023 i offentlig høring [RELEASABLE TO INTERNET TRANSMISSION]
E-mailtitel: SV: Redegørelse for planlægning 2023 i offentlig høring (Nanoq - ID nr.: 22635649) [RELEASABLE TO INTERNET TRANSMISSION]
Sendt: 21-03-2023 12:55

RELEASABLE TO INTERNET TRANSMISSION

Arktisk Kommando har ingen bemærkninger til Departementet for Finanser og Ligestilling udsendte høring vedr. Redegørelse om landsplanlægning 2023.

Med venlig hilsen

Heine Frank Vigan Andersen
Orlogskaptajn
Souschef J4

Arktisk Kommando
Aalisartut Aqqutaa 47
3900 Nuuk

Tlf. direkte: +299364041
Mobil: +299587985
FIIN: [fko-a-j403](#)
E-mail: fko-a-j403@mil.dk

RELEASABLE TO INTERNET TRANSMISSION

Fra: Michael Pedersen <micp@nanoq.gl>

Sendt: 23. februar 2023 16:58

Til: Formandens Departement <govsec@nanoq.gl>; Officiel post til Departementet for Råstoffer og Justitsområdet <asn@nanoq.gl>; Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel og Energi <SIIN@nanoq.gl>; Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug <apnn@nanoq.gl>; Departementet for Sociale Anliggender og Arbejdsmarked <isn@nanoq.gl>; Departementet for Uddannelse, Kultur, Forskning og Kirke <ikiin@nanoq.gl>; Departementet for Sundhed <pn@nanoq.gl>; Departementet for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø <pan@nanoq.gl>; Officiel post til IAN <box909@nanoq.gl>; Departementet for Børn, Unge og Familier <ian@nanoq.gl>; SIK <sik@sik.gl>; nuuk@bdo.dk; Deloitte Nuuk <nuuk@deloitte.dk>; Bent Kragh <bk@revision.gl>; Maiken Nordbo <Maiken.Nordbo@dk.ey.com>; kontakt@advokatit.gl; Per Laugesen <pdl@revisor.gl>; Grønlands Erhverv <ga@ga.gl>; GrønlandsBanken <banken@banken.gl>; BankNordik Nuuk <nuuk@banknordik.gl>; sisa@sisa.gl; fki@sermersooq.gl; avannaata@avannaata.gl; Kommuneqarfik Sermersooq <kommuneqarfik@sermersooq.gl>; qeqertalik@qeqertalik.gl; Qeqqata Kommunia <qeqqata@qeqqata.gl>; Kommune Kujalleq <kommune@kujalleq.gl>; Tine Pars <tipa@uni.gl>; nivi@qeqertalik.gl; Juliane Henningsen <juhe@qeqqata.gl>; nick@avannaata.gl; Ole Jakobsen <ojak@sermersooq.gl>; Royal Greenland A/S <info@royalgreenland.com>; 'ral@ral.gl' <ral@ral.gl>; 18. KNI A/S <info@kni.gl>; info@great-greenland.gl; info@visitgreenland.com; INI A/S <ini@ini.gl>; Direktionen <Direktionen@tusass.gl>; Air Greenland A/S <info@airgreenland.gl>; info@greenlandholding.com; info@illuut.gl; Thomas Olsen <to@gosr.gl>; sikuki@sikuki.gl; kair@kair.gl; Nukissiorfiit <nukissiorfiit@nukissiorfiit.gl>; mit@mit.gl;

asiaq@asiaq.gl; ck@ga.gl; info@qbc.gl; ceo@qbc.gl; Kattuffik Utoqqaat <kattuffikutoqqaat@gmail.com>; KNAPK <knapk@knapk.gl>; imak@imak.gl; ASG | Akademikernes Sammenslutning i Grønland <asg@asg.gl>; sl@pk.gl; aknuuk@ak.gl; ako@mil.dk <ako@fiin.dk>; Grønlands Statistik <stat@stat.gl>; FKO-KTP-AKO <FKO-KTP-AKO@fiin.dk>; iccgreenland@inuit.org; info@humanrights.gl; Info Transparency <info@transparency.gl>; krk@krk.gl; BBJ003@politi.dk; DJOEF@DJOEF.dk; GRL-pisiu@politi.dk; Officiel post til NALI <NALI@nali.gl>; imak@imak.gl; ASG | Akademikernes Sammenslutning i Grønland <asg@asg.gl>; sl@pk.gl; aknuuk@ak.gl
Cc: kgh@kgh.gl; Nikolai S. Christensen <nsch@nanoq.gl>; Peter Hansen <PETER@nanoq.gl>; Torben M. Andersen <tandersen@econ.au.dk>

Emne: Redegørelse for planlægning 2023 i offentlig høring (Nanoq - ID nr.: 22635649)

(FMI-KI besked: Denne mail kommer fra Internettet.)

Asasavut tamassi,

Maanna 2023-mut Nuna Tamakkerlugu Pilersaarusiorneq pillugu Nassuiaat sapaatit akunneri sisamat ingerlanerini tamanut tusarniutigisassanngorlugu nassiunneqarpoq.

Tusarniaanermi akissuteqaatit kingusinnerpaamik pingasunngorneq martsip 22-ani nalunaaqutaq 12:00 Aningaasaqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfiup tigoreersimassavaai.

Tusarniaanermi akussuteqaatit naalakkersuisoqarfiup pisortatigoortumik emailianut oed@nanoq.gl aamma micp@nanoq.gl -imut nassiunneqassapput

Kære alle,

Hermed udsendes Redegørelse om landsplanlægning 2023 i fire ugers offentlig høring.

Høringssvar skal være Departementet for Finanser og Ligestilling i hænde senest onsdag den 22. marts klokken 12:00 (frokost).

Høringssvar skal sendes til departementets officielle email oed@nanoq.gl samt til micp@nanoq.gl

Inussiarnersumik Inuulluaqqusillunga

Venlig hilsen

Best regards

Michael Pedersen

Chefkonsulent

NAALAKKERSUISUT

GOVERNMENT OF GREENLAND

Aningaasaqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfik
Departementet for Finanser og Ligestilling
Ministry of Finance and Gender Equality
P.O. Box 1037 3900 Nuuk
Tel.: +299 346928

E-mail: micp@nanoq.gl

Til: Finansdepartementet (oed@nanoq.gl)
Cc: Michael Pedersen (micp@nanoq.gl)
Fra: hoeringer@sermersooq.gl (hoeringer@sermersooq.gl)
Titel: høringssvar til Selvstyret til vedhæftede høringsanmodning til videre foranstaltning
Sendt: 20-03-2023 08:16
Bilag: 2023 0312 Høringssvar Redegørelse Landsplanlægning.pdf; signaturbevis.txt;

Kære Rette vedkommende

Hermed høringssvar til Selvstyret til vedhæftede høringsanmodning til videre foranstaltning. / (Nanoq - ID nr.: 22635649)

/Luvisa

Til: Finansdepartementet (oed@nanoq.gl), Michael Pedersen (micp@nanoq.gl)
Fra: Bjarne Petersen - SIK (bj@sik.gl)
Titel: Redegørelse om landsplanlægning 2023
Sendt: 22-03-2023 10:11
Bilag: Hørings svar til redegørelse om landsplanlægning 2023.pdf;

Vedlagt SIK's hørings svar til redegørelse om landsplanlægning 2023.

Inussiarnersumik Inuulluaqqusillunga/
Med venlig hilsen/Best regards

Bjarne Petersen
Sekretariatschef, Allattoqarfimmi pisortaq

SIK - Boks 9 - 3900 Nuuk
Phone +299 349315
Official mail: sik@sik.gl - Homepage: www.sik.gl

Departementet for Finanser og Ligestilling

Nuuk, ulloq 22. marts 2023
Allakkap normua D-23-20046

Redegørelse om landsplanlægning 2023

SIK takker for muligheden for at fremkomme med hørings svar til redegørelse om landsplanlægning 2023.

Landsplanredegørelsen indeholder interessante problemstillinger – særligt om det store vedligeholdelseefterslæb, og der er meget tekst om sammensætningen af bosteder i vort land, men redegørelsen er meget blodfattig hvad angår løsningsforslag og forslag til mulige prioriteringer, hvad angår den fremtidige landsplanlægning – herunder hvad angår håndteringen af vedligeholdelseefterslæbet og det fremtidige bosætningsmønster.

For der er brug for en prioritering. Eksempelvis fremgår det af redegørelsen, at det samlede vedligeholdelses- og reinvesteringsefterslæb er på 7, 2 mia. kr. Det havde derfor være godt, hvis redegørelsen havde indeholdt ideer til en sådan nødvendig prioritering. Og det fremgår, at der er 72 beboede bosteder, men meget lidt tekst om, at der er brug for beslutninger om, hvordan dette bosætningsmønster skal se ud i fremtiden, og redegørelsen indeholder ingen ideer til en nødvendig prioritering, hvis vi skal optimere vores ressourcer.

I redegørelsens opsamling rides dette forhold meget godt op. Her fremgår det således, at *”Redegørelse om landsplanlægning 2023 giver en beskrivelse af nogle af de centrale udfordringer, den fysiske og dermed også den økonomiske planlægning står overfor. Det er tydeligt, at der ikke findes nogen lette løsninger på udfordringerne”*. Problemet er så, at redegørelsen kommer med meget få løsningsforslag på udfordringerne, herunder forskellige løsningsforslag, som politikerne kan vælge imellem i forbindelse med den fremtidige landsplanlægning.

Men måske er det slet ikke meningen, at en sådan redegørelse skal komme med løsningsforslag og forslag til prioriteringer, men blot være et informationsbaseret redskab for administrationen og for eventuelle politiske prioriteringer omkring udviklingen af vores samfund, men dette betyder så også at redegørelsen bliver blodfattig.

SIK har flere gange efterlyst, at politikerne foretager de nødvendige prioriteringer omkring landets fremtid – for der er virkelig behov for en landsplanlægning, som rækker mange år frem. Eksempelvis beslutninger om hvor væksten skal fremmes i vort land, herunder hvilke strategier der skal være i relation til landets bygder i fremtiden. En sådan stillingtagen er således nødvendig for at optimere vores ressourcer, og SIK deltager meget gerne i kommende drøftelser omkring landets udvikling.

Inussiarnersumik inuulluaqqusilluta

Med venlig hilsen / Best regards

Bjarne Petersen

Sekretariatschef

Departementet for Finanser og Ligestilling

P.O. Box 1037

3900 Nuuk

Grønland

Mandag 12. marts 2023

Høringssvar – Redegørelse om landsplanlægning 2023

Tak for det fremsendte forslag til Redegørelse for landsplanlægning 2023 – Det nødvendige vedligehold.

Forvaltningen for Anlæg og Miljø i Kommuneqarfiq Sermersooq har følgende bemærkninger:

1. Forvaltningen bemærker, at der er tale om en redegørelse for landsplanlægning i stedet for den normale landsplanredegørelse. Forvaltningen konstaterer, at nærværende redegørelse adskiller sig fra tidligere ved ikke at være et værktøj, der direkte kan implementeres i den kommunale planlægning.
2. Generelt er de grafiske illustrationer i redegørelsen af meget dårlig kvalitet og derfor svære at aflæse. Det er ærgerligt, da de burde kunne indgå som et forvaltningsredskab i den kommunale planlægning.
3. **1.1 Betegnelser for boede steder**
Forvaltningen undrer sig over ønsket om at introducere nye betegnelser for byer og bygder, der begrundes med et opgør med senkolonisering.
 - a. De foreslåede nye betegnelser anses for at være alt for finmaskede og vil medføre megen administrativt arbejde. Ikke mindst når et bosted kommer til at svinge imellem kategorier, pga. til- eller fraflytning, fødsler og dødsfald. Som eksempel herpå kan nævnes Kapisillit, der iflg. Redegørelsen betegnes som *mindste bosted* med 49 indbyggere, men vokser bygden med en enkelt beboer, skal den betegnes som *mindre bosted*. På den måde kan betegnelsen potentielt skulle ændres årligt, hvilket virker som en unødigt administrativ øvelse.

Sanarfinermut
Avatangiisinullu
Ingerlatsivik
Forvaltning for
Anlæg og Miljø

Kuussuaq 2
Postboks 1005
3900 Nuuk
Grønland
sai@sermersooq.gl
sermersooq.gl

Tlf. +299 36 74 00

Man. - ons.kl. 10 - 15
Torsdagkl. 12 - 17
Fredagkl. 10 - 12

GER-nr. 31290937
Bankkonto 6471-1000052
PBS-kreditor nr. 01938681

- b. I redegørelsen nævnes intet om hvilke serviceforpligtelser, der følger de foreslåede betegnelser. Forvaltningen forventer, at forslaget om at gå fra 2 til 6 betegnelser for bosteder vil betyde ændringer i forhold til både Selvstyrets og kommunernes serviceforpligtelser. Dette nævnes intet sted. Alternativt kan forvaltningen ikke se noget formål med de nye betegnelser.

4. **1.3 Ubeboede bosteder siden 1977**

- 1. Redegørelsen lister 18 bosteder, der betegnes som ubeboede. Det fremgår intet sted, hvad der differentierer disse fra forladte og/eller lukkede bosteder. Forvaltningen ønsker oplyst om ubeboede bosteder derfor stadig er underlagt serviceforpligtelser hvis enkelte borgere ønsker at flytte tilbage?

5. **Kapitel 2 Infrastruktur**

- 1. Forvaltningen efterspørger at redegørelsen også inkluderer fremtidige visioner, der skal indgå i den kommunale planlægning.
- 2. Dertil efterspørger forvaltningen at teksten understøttes af bedre kortlægning, evt. i form af henvisning til GIS data i NunaGis, for at afsnittet får relevans i den kommunale planlægning.
- 3. Sidst efterspørger forvaltningen, at investeringer ift. kommunale byggemodninger adresseres i afsnit om infrastruktur, da der oftest ikke er midler hertil og dette hindrer kommunernes muligheder for at forsyne borgerne med boliger mv.

6. **Kapitel 3 Bostedprofil**

Beskrivelsen af værktøj for bostedprofil er meget kompliceret, og selve formålet forbliver uklart for forvaltningen. Forvaltningen vil anmode om, at hvis værktøjet er tænkt til anvendelse i kommunerne, så tages der kontakt til kommunerne for at instruere i, hvordan værktøjet kan anvendes og med hvilket formål, det er udarbejdet.

7. **Kapitel 4 Kapitalapparat og efterslæb**

- a. Forvaltningen bemærker, at fig. 4.2 & 4.4 ikke er aflæselige.
- b. Forvaltningen undrer sig over, at det store efterslæb på vedligehold i Nuuk og Paamiut begrundes med bygningernes opførselsdato. Faktum må være, at de netop ikke er vedligeholdt, uagtet opførselsdato.
- c. I redegørelsen lægges op til at der skal ske en sammenlægning af boligadministrationen. Det fremgår dog ikke hvilke aktører,

der her tænkes sammenlagt, jf. s. 99 ”Tre administratorer er en unødvendig ekstra omkostning på en forholdsvis lille boligmasse.” Det vil klæde redegørelsen, at navngive hvilke tre, der henvises til særligt, hvis der er tale om overlap med den kommunale boligmasse.

- d. Se også bemærkning 5.3 angående manglende investering i byggemodning.

8. Kapitel 5 Planlægningsværktøjer

Forvaltningen understreger, at DP 05, 06 & 07 beskrevet side 151 *ikke* er færdigudviklet i drift og kommunerne til stadighed oplever store udfordringer hermed.

Afslutningsvis bemærker forvaltningen, at Redegørelsen ikke forholder sig til en bæredygtighedsagenda på andre områder end på den økonomiske dimension.

Høringssvaret er administrativt behandlet og tager forbehold for efterfølgende politisk behandling.

Med venlig hilsen

Asmus Jessen Rubæk

Konstitueret Direktør

Forvaltning for Anlæg og Miljø

asjr@sermersooq.gl

Til: Michael Pedersen (micp@nanoq.gl)
Fra: Officiel post til Finansdepartementet (OED@nanoq.gl)
Titel: Vs: Redegørelse for planlægning 2023 i offentlig høring
Sendt: 22-03-2023 11:16
Bilag: Høringssvar til LandsplanredegørelseQK.docx.pdf; signaturbevis.txt;

Til: Finansdepartementet (oed@nanoq.gl), Michael Pedersen (micp@nanoq.gl)
Fra: Alexander Beck (albe@qeqqata.gl)
Titel: SV: Redegørelse for planlægning 2023 i offentlig høring
E-mailtitel: SV: Redegørelse for planlægning 2023 i offentlig høring (Nanoq - ID nr.: 22635649)
Sendt: 22-03-2023 10:58

Til rette vedkommende,

Hermed fremsender Qeqqata Kommunia sit høringssvar til Redegørelse om landsplanlægning 2023.

Inussiarnersumik inuulluaqqusilluta / Med venlig hilsen / Kinde Regards

Qeqqata Kommunia
Guutaap Aqq. 5 · Box 1014 · 3911 Sisimiut
Tlf: (+299) 70 21 00
Dir: (+299) 86 73 94
GLN: 5790002420405
albe@qeqqata.gl

www.qeqqata.gl

Fra: Michael Pedersen <micp@nanoq.gl>

Sendt: 23. februar 2023 16:58

Til: Formandens Departement <govsec@nanoq.gl>; Officiel post til Departementet for Råstoffer og Justitsområdet <asn@nanoq.gl>; Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel og Energi <ISIIN@nanoq.gl>; Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug <apnn@nanoq.gl>; Departementet for Sociale Anliggender og Arbejdsmarked <isn@nanoq.gl>; Departementet for Uddannelse, Kultur, Forskning og Kirke <ikiin@nanoq.gl>; Departementet for Sundhed <pn@nanoq.gl>; Departementet for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø <pan@nanoq.gl>; Officiel post til IAN <box909@nanoq.gl>; Departementet for Børn, Unge og Familier <iian@nanoq.gl>; SIK <sik@sik.gl>; nuuk@bdo.dk; Deloitte Nuuk <nuuk@deloitte.dk>; Bent Kragh <bk@revision.gl>; Maiken Nordbo <Maiken.Nordbo@dk.ey.com>; kontakt@advokatit.gl; Per Laugesen <pdl@revisor.gl>; Grønlands Erhverv <ga@ga.gl>; GrønlandsBanken <banken@banken.gl>; BankNordik Nuuk <nuuk@banknordik.gl>; [sisag@sisag.gl](mailto:sisa@sisag.gl); fki@sermersooq.gl; avannaata@avannaata.gl; Kommuneqarfik Sermersooq <kommuneqarfik@sermersooq.gl>; qeqertalik@qeqertalik.gl; Qeqqata Kommunia Officielle Mailbox <qeqqata@qeqqata.gl>; Kommune Kujalleq <kommune@kujalleq.gl>; Tine Pars <tipa@uni.gl>; nivi@qeqertalik.gl; Juliane Henningsen Heilmann <juhe@qeqqata.gl>; nick@avannaata.gl; Ole Jakobsen <ojak@sermersooq.gl>; Royal Greenland A/S <info@royalgreenland.com>; 'ral@ral.gl' <ral@ral.gl>; 18. KNI A/S <info@kni.gl>; info@great-greenland.gl; info@visitgreenland.com; INI A/S <ini@ini.gl>; Direktionen <Direktionen@tusass.gl>; Air Greenland A/S <info@airgreenland.gl>; info@greenlandholding.com; info@illuut.gl; Thomas Olsen <to@gosr.gl>; sikuki@sikuki.gl; kair@kair.gl; Nukissiorfiit <nukissiorfiit@nukissiorfiit.gl>; mit@mit.gl; asiaq@asiaq.gl; ck@ga.gl; info@qbc.gl; ceo@qbc.gl; Kattuffik Utoqqaat <kattuffikutoqqaat@gmail.com>; KNAPK <knapk@knapk.gl>; imak@imak.gl; ASG | Akademikernes Sammenslutning i Grønland <asg@asg.gl>; sl@pk.gl; aknuuk@ak.gl; ako@mil.dk; Grønlands Statistik <stat@stat.gl>; FKO-KTP-AKO <FKO-KTP-AKO@mil.dk>; iccgreenland@inuit.org; info@humanrights.gl; Info Transparency <info@transparency.gl>; krk@krk.gl; BBJ003@politi.dk; DJOEFF@DJOEFF.dk; GRL-pisiu@politi.dk; Officiel post til NALI <NALI@nali.gl>; imak@imak.gl; ASG | Akademikernes Sammenslutning i Grønland <asg@asg.gl>; sl@pk.gl; aknuuk@ak.gl

Cc: kgh@kgh.gl; Nikolai S. Christensen <nsch@nanoq.gl>; Peter Hansen <PETER@nanoq.gl>; Torben M. Andersen <tandersen@econ.au.dk>

Emne: Redegørelse for planlægning 2023 i offentlig høring (Nanoq - ID nr.: 22635649)

Asasavut tamassi,

Maanna 2023-mut Nuna Tamakkerlugu Pilersaarusionerq pillugu Nassuiaat sapaatit akunneri sisamat ingerlanerini tamanut tusarniutigisassanngorlugu nassiunneqarpoq.

Tusarniaanermi akissuteqaatit kingusinnerpaamik pingasunngorneq martsip 22-ani nalunaaqutaq 12:00 Aningaasaqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfiup tigareersimassavaai.

Tusarniaanermi akussuteqaatit naalakkersuisoqarfiup pisortatigoortumik emailianut oed@nanoq.gl aamma micp@nanoq.gl -imut nassiunneqassapput

Kære alle,

Hermed udsendes Redegørelse om landsplanlægning 2023 i fire ugers offentlig høring.

Høringssvar skal være Departementet for Finanser og Ligestilling i hænde senest onsdag den 22. marts klokken 12:00 (frokost).

Høringssvar skal sendes til departementets officielle email oed@nanoq.gl samt til micp@nanoq.gl

Inussiarnersumik Inuulluaqquillunga
Venlig hilsen
Best regards

Michael Pedersen

Chefkonsulent

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

Naalakkersuisut - Selvstyret - Government of Greenland

Aningaasaqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfik
Departementet for Finanser og Ligestilling
Ministry of Finance and Gender Equality
P.O. Box 1037 3900 Nuuk
Tel.: +299 346928

E-mail: micp@nanoq.gl

Til:

Departement for Finanser og Ligestilling
Grønlands Selvstyre

Ulloq / Dato	22.03.2023
All. nr. / Brev nr.	200067
Sull. / Sagsbeh.	Alexander Beck
Tlf. toqq. / Tlf. dir.	867394
E-mail	albe@qeqqata.gl

Hørings svar til Redegørelse om landsplanlægning 2023

Administrationen i Qeqqata Kommunia anbefaler Departement for Finanser og Ligestilling at genoverveje Det nødvendige vedligehold – Redegørelse om landsplanlægning 2023 tilbage. Dette skyldes at flere af beregningerne, som ligger til grund for bostedsprofilerne, er forkerte, og mange af indikatorerne har et bias for store bosteder. Fejlene i beregningsmodellerne kommer til udtryk ved at alle bosteder får tildelt en fejlagtig score ved den givne indikator og resultatet derfor er misvisende. Derfor er bostedsprofilerne i bedste fald ubrugbare, og værste fald så giver de borgere, myndigheder og politikere et falsk indtryk af bostedernes tilstand.

Indikatorerne i Redegørelse om landsplanlægning 2023

Administrationen i Qeqqata Kommunia har fundet flere store og væsentlige fejl ved indikatorerne som benyttes ved bostedsprofilerne. Nogle steder er beregningsmodellerne direkte forkerte, andre steder er indikatorerne misvisende og flere af indikatorerne har et direkte bias/forudindtaget for store bosteder. Dette medfører, at de små bosteder automatisk vil klare sig dårligt, hvilket gør undersøgelsen af bosteder/sårbarhedsmodellen for bosteder enormt problematisk og uvidenskabelig. Flere af indikatorerne vil blive gennemgået enkeltvis, hvor problemer med den specifikke indikator vil blive beskrevet.

A1: Indhandling/capita (side 167)

Denne indikator er problematisk, da indhandlingen af fisk ikke nødvendigvis beskriver et bosteds sårbarhed. Som eksempel kan man kigge på Sisimiut, som er en stor uddannelses by. Mange af byens indbyggere vil derfor være studerende, som ikke fisker, men tæller med i statistikken. Denne indikator kommer til at illustrere, hvor stort fiskerierhvervet er i forhold til bostedets samlede erhverv og antal indbyggere. Et bosted vil derfor få en god score, hvis der er mange borgere har fiskerierhvervet som sin hovedbeskæftigelse. Bostedet vil også få en god score, hvis der ikke findes andre typer af beskæftigelse end

Qeqqata Kommunanut saaffiginnittoqartassaaq, inunnut ataasiakkaartunuunngitsooq.
Henvendelse bedes adresseret til Qeqqata Kommunia og ikke til enkeltpersoner.

fiskeri. Finansdepartementet bør derfor overveje, hvorvidt de ønsker en indikator som tilstræber, at der kun bør være et enkelt erhverv i et bosted (fiskerierhvervet).

A2: Indhandling/Bosted (side 168)

Den samme problematik som beskrevet for indikator A1 gør sig gældende for indikator A2.

A4: Passagerbefordring (side 169)

Forklaringen af hvordan indikatoren udregnes er mangelfuld. Ydermere er dataen brugt til indikatoren fra før corona, og dette kan gøre den ubrugbar eller forældet.

A6: Ungemålgruppen (side 171 og 187)

På side 187 fremgår det, at Sisimiut får scoren 4. Ifølge beregningsmodellen på side 171 for Ungemålgruppen skyldes dette, at Sisimiut har en ungdomsrestgruppe på 21-40 %. Dette må forstås, som mellem 60-79 % procent af alle Sisimiuts unge mellem 16 og 25 år er udenfor arbejdsmarkedet og ikke er i gang med en uddannelse.

Dette er faktisk forkert. Ifølge Grønlands statistik er der 463 mænd mellem 18-25 år i 2021 i Sisimiut, og af dem er 139 af dem ikke i uddannelse eller beskæftigelse. Dette svarer til 30% procent ikke er i uddannelse eller beskæftigelse. Sisimiut burde derfor have haft en score på 2.

Administrationen i Qeqqata Kommunia frygter, at denne fejl gælder for alle bosteder i hele Grønland. Dette parameter giver derfor et misvisende billede af situationen i Grønland, da det fremstår som de små bosteder klarer sig meget bedre end eksempelvis Nuuk og Sisimiut. Derfor bør parameteret tjekkes og omregnes, så man sikrer, at det er korrekt.

Statistikken for Sisimiut kan findes her:

https://bank.stat.gl/pxweb/da/Greenland/Greenland_UD_UD40_UD4040/UDXUMG5.px/table/tableViewLayout1/?rxid=UDXUMG321-03-2023%2014%3A10%3A46

Ydermere er det problematisk at begrebet "Ungemålgruppen" ikke bliver defineret. Definition forekommer udelukkende på Grønlands Statistik

A7: Offentlig ansættelsesgrad (s. 172 og 187)

Der er uoverensstemmelser mellem Eksemplet side 172 og hvordan A7 måles. Det fremgår af skemaet, at hvis den offentligansættelsesgrad er høj, så er scoren lav og bostedet klarer sig godt. Det modsatte gør sig gældende for den forklarende tekst. Her står følgende:

"Bosteder med meget lav offentlighedsgrad (<39,1 %) får værdien 1, og de med meget høj % får værdien 5. Nanortalik ligger på 53 %. Det giver sårbarhedsværdien 3."

Det fremgår på side 187 at både Nuuk og Sisimiut får scoren 2. Dette stiller vi spørgsmål ved, da begge bosteder i høj grad er administrationsbyer.

Det er desuden meget problematisk, at det ikke er muligt at fakta-tjekke, hvor dataen som Departementet for Finanser og Ligestilling bruger til beregningen af parameter A7. Begrebet "Offentlig ansættelsesgrad" kan ikke findes i Grønlands Statistik, men

fremkommer udelukkende i Landsplanredegørelsen 2017. Det er meget bekymrende, at man har kopieret en beregningsmodel direkte fra 2017 uden at tjekke om dataen og udregningsmodellen er korrekt.

Hvis der er en fejlen i udregningen, så er der risiko for at modellen giver et misvisende billede, hvor de små bosteder har en meget høj grad af offentlig ansatte og f.eks. Nuuk og Sisimiut har få offentligt ansatte.

A8: Skibsgods

Administrationen stiller spørgsmålstejn ved, hvordan mængden af skibsgods skal være en indikator for, hvor sårbart et bosted er.

B2: Tandlæger

Administrationen stiller spørgsmålstejn ved, hvordan normeringen af tandlæger fortæller noget om et bosteds sårbarhed. Ud fra denne indikatorer vil alle små bosteder få en dårlige score. Dermed har Departementet for Finanser og Ligestilling valgt en indikator som kommer de store bosteder til gavn uden at give en faglig forklaring på, hvorfor dette skal være særlig vigtigt. Man kunne jo f.eks. tænke sig, at der var tilrejsende tandlæger eller indbyggere i de mindre bosteder havde mulighed for at besøge tandlæger i større bosteder.

B6: Sundhedsservice

Problematikken ved denne indikator er den samme som for B2. Der er valgt en indikator som automatisk gør at alle andre byer en Nuuk sårbare. Dette virker meget forudindtaget til de store bosteder fordel.

Generelle bemærkninger

Qeqqata Kommunia undres over, at der er tale om en redegørelse for landsplanlægning og ikke en landsplanredegørelse. Redegørelse adskiller sig fra tidligere ved ikke at være et værktøj, der kan implementeres i den kommunale planlægning, men derimod en form for status dokument.

Boede steder

Der er på intet tidspunkt i redegørelsen beskrevet, hvilken konsekvens/ fordele der vil være ved at gå fra 2 til 6 betegnelser for bosteder, og hvilken serviceforpligtelser det vil medføre for kommunerne. Derudover kunne man frygte en unødigt administrativ byrde, som vil komme når betegnelserne skal skiftes, da der kan forekomme svingninger i bebor antallet årligt. Derfor kan forvaltningen ikke se formål med de nye betegnelser.

Administration af boligområdet:

På side 98 står følgende:

”Den nuværende dobbeltadministration på de samlede økonomiske rammer på boligområdet, vil kunne effektiviseres, så der kan opnås bedre rammer for såvel økonomien på området som lejernes oplevelse af en effektiv indsats.”

På side 98 står følgende:

”Tre administratorer er en unødvendig ekstra omkostning på en forholdsvis lille boligmasse”

Hvordan forestiller departementet sig, at administrationen af boligområdet skal foregå?
Skal alle boliger administreres af Selvstyret?

Høringssvaret er administrativt behandlet.

Alexander Beck

Alexander Beck
Pilersaarusiornermi pisortaq
Planchef

Til: Michael Pedersen (micp@nanoq.gl)
Fra: Officiel post til Finansdepartementet (OED@nanoq.gl)
Titel: Vs: Høringssvar til Redegørelse om landsplanlægning 2023
Sendt: 22-03-2023 13:59
Bilag: Høringssvar Om Landsplanlægning 2023.pdf;

Til: Finansdepartementet (oed@nanoq.gl)
Fra: Nivi Strunz (nivi@qeqertalik.gl)
Titel: Høringssvar til Redegørelse om landsplanlægning 2023
Sendt: 22-03-2023 13:56

Inussiarnersumik Inuulluaqqusillunga / Med Venlig Hilsen

Nivi Strunz
Pisortaaneq
Kommunaldirektør
Kommune Qeqertalik
Telefon: (+299) 387002
E-mail: nivi@qeqertalik.gl
Webside: <http://www.qeqertalik.gl>

Aningaasaqarnermut Naligiisitaanermullu Naalakkersuisoqarfik
Departementet for Finanser og Ligestilling

Kommune Qeqertaliks hørings svar på ”Redegørelse om landsplanlægning 2023”

Kommune Qeqertaliks administration indstiller til at kategoriseringen af bosteds-størrelse får en yderligere dimension i forhold til fastlæggelse af borgerserviceydelser.

Kommune Qeqertalik
Niels Egedesplads 1
Postboks 220 – 3950 By

ULLOQ/ DATO
22-03-2023

ALL. NR./ BREV NR.
233719

Med baggrund i Kangaasiaqs særegne position geografisk, kulturelt og historisk, indstilles der til at der tillægges en dimension i akkumuleret geografisk bosteds kategori. I nærværende definition beskrives Kangaatsiaq som et ”bosted” og fire ”mindre bosteder”.

Kommune Qeqertaliks administration foreslår at hvis definitionen udmøntes i offentlige serviceudbud, skal disse geografisk, kulturelt og historisk nærliggende bosteder akkumuleres til et større bosted, hvis definitionen får betydning for Sundhedsvæsen, Politiet og Infrastruktur borgerservicetilbud.

Kommune Qeqertaliks administration ønsker derudover en langt bedre administrativ og økonomisk konsekvensanalyse af de foreslåede definitioner.

Inoqarfik udvalget i Qeqertalik indstiller til at der fremover processuelt indarbejdes at alle Naalakkersuisut høringer vedrørende Inoqarfik forhold sendes til kommunalbestyrelsesmedlemmerne personligt. De føler det ikke tilstrækkeligt at disse offentliggøres. Der skal gøres en større indsats for at opnå politisk konsensus med de kommunale politikere. Særligt når der kan være store konsekvenser for borgerne.

Udvalget Inoqarfik ønsker, høringsfristen udsættes.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga | Med venlig hilsen

Kommune Qeqertalik

Til: Michael Pedersen (micp@nanoq.gl)
Fra: Officiel post til Finansdepartementet (OED@nanoq.gl)
Titel: Vs: [EXT]-Redegørelse for planlægning 2023 i offentlig høring
Sendt: 22-03-2023 11:39
Bilag: Høringsvar_KNI_Redegørelse om landsplanlægning 2023.docx; signaturbevis.txt;

Til: Finansdepartementet (oed@nanoq.gl), Michael Pedersen (micp@nanoq.gl)
Fra: Nuka Kristiansen (npk@kni.gl)
Titel: SV: [EXT]-Redegørelse for planlægning 2023 i offentlig høring
E-mailtitel: SV: [EXT]-Redegørelse for planlægning 2023 i offentlig høring (Nanoq - ID nr.: 22635649)
Sendt: 22-03-2023 11:33

Til rette vedkommende:

Hermed fremsendes KNI's høringsvar til "Redegørelse om landsplanlægning 2023"

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga
Med venlig hilsen - Best regards

Nuka Kristiansen
Cand. Arch.
Anlægschef

KNI A/S Telefon: +299 86 24 44
J.M. Jensenip Aqq. 2 Direkte: +299 86 24 67
P. O. Box 319 Telefax: +299 86 23 99
3911 Sisimiut Mobil: +299 56 28 02
Greenland Mail: npk@kni.gl

www.kni.gl

Fra: Michael Pedersen <micp@nanoq.gl>
Sendt: 23. februar 2023 16:58
Til: Formandens Departement <govsec@nanoq.gl>; Officiel post til Departementet for Råstoffer og Justitsområdet <asn@nanoq.gl>; Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel og Energi <ISIIN@nanoq.gl>; Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug <apnn@nanoq.gl>; Departementet for Sociale Anliggender og Arbejdsmarked <isn@nanoq.gl>; Departementet for Uddannelse, Kultur, Forskning og Kirke <ikiin@nanoq.gl>; Departementet for Sundhed <pn@nanoq.gl>; Departementet for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø <pan@nanoq.gl>; Officiel post til IAN <box909@nanoq.gl>; Departementet for Børn, Unge og Familier <ian@nanoq.gl>; SIK <sik@sik.gl>; nuuk@bdo.dk; Deloitte Nuuk <nuuk@deloitte.dk>; Bent Kragh <bk@revision.gl>; Maiken Nordbo <Maiken.Nordbo@dk.ey.com>; kontakt@advokatit.gl; Per Laugesen <pdl@revisor.gl>; Grønlands Erhverv <ga@ga.gl>; GrønlandsBanken <banken@banken.gl>; BankNordik Nuuk <nuuk@banknordik.gl>; sis@sis.gl; fki@sermersooq.gl; avannaata@avannaata.gl; Kommuneqarfik Sermersooq <kommuneqarfik@sermersooq.gl>; qeertalik@qeertalik.gl; Qeqqata Kommunua <qeqqata@qeqqata.gl>; Kommune Kujalleq <kommune@kujalleq.gl>; Tine Pars <tipa@uni.gl>; nivi@qeertalik.gl; Juliane Henningsen

<juhe@qeqqata.gl>; nick@avannaata.gl; Ole Jakobsen <ojak@sermersooq.gl>; Royal Greenland A/S <info@royalgreenland.com>; 'ral@ral.gl' <ral@ral.gl>; Info KNI <InfoKNI@kni.gl>; info@great-greenland.gl; info@visitgreenland.com; INI A/S <ini@ini.gl>; Direktionen <Direktionen@tusass.gl>; Air Greenland A/S <info@airgreenland.gl>; info@greenlandholding.com; info@illuut.gl; Thomas Olsen <to@gosr.gl>; sikuki@sikuki.gl; kair@kair.gl; Nukissiorfiit <nukissiorfiit@nukissiorfiit.gl>; mit@mit.gl; asiaq@asiaq.gl; ck@ga.gl; info@qbc.gl; ceo@qbc.gl; Kattuffik Utoqqaat <kattuffikutoqqaat@gmail.com>; KNAPK <knapk@knapk.gl>; imak@imak.gl; ASG | Akademikernes Sammenslutning i Grønland <asg@asg.gl>; sl@pk.gl; aknuuk@ak.gl; ako@mil.dk; Grønlands Statistik <stat@stat.gl>; FKO-KTP-AKO <FKO-KTP-AKO@mil.dk>; iccgreenland@inuit.org; info@humanrights.gl; Info Transparency <info@transparency.gl>; krk@krk.gl; BBJ003@politi.dk; DJOEF@DJOEF.dk; GRL-pisiu@politi.dk; Officiel post til NALI <NALI@nali.gl>; imak@imak.gl; ASG | Akademikernes Sammenslutning i Grønland <asg@asg.gl>; sl@pk.gl; aknuuk@ak.gl
Cc: kgh@kgh.gl; Nikolai S. Christensen <nsch@nanoq.gl>; Peter Hansen <PETER@nanoq.gl>; Torben M. Andersen <tandersen@econ.au.dk>

Emne: [EXT]-Redegørelse for planlægning 2023 i offentlig høring (Nanoq - ID nr.: 22635649)

Denne mail er sendt fra ekstern afsender, vær opmærksom på det, hvis du åbner vedhæftet filer og links på denne mail. Una mail nassiussaq suliffeqarfiup avataaniik nassiussaavoq, kakkiussaqapat nittartakkamulluunniit tikkuartoqarpat ammassagukku mianersuutigigiuk.

Asasavut tamassi,

Maanna 2023-mut Nuna Tamakkerlugu Pilersaarusiorneq pillugu Nassuiaat sapaatit akunneri sisamat ingerlanerini tamanut tusarniutigisassanngorlugu nassiunneqarpoq.

Tusarniaanermi akissuteqaatit kingusinnerpaamik pingasunngorneq martsip 22-ani nalunaaqutaq 12:00 Aningaasaqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfiup tigareersimassavaai.

Tusarniaanermi akussuteqaatit naalakkersuisoqarfiup pisortatigoortumik emailianut oed@nanoq.gl aamma micp@nanoq.gl -imut nassiunneqassapput

Kære alle,

Hermed udsendes Redegørelse om landsplanlægning 2023 i fire ugers offentlig høring.

Høringssvar skal være Departementet for Finanser og Ligestilling i hænde senest onsdag den 22. marts klokken 12:00 (frokost).

Høringssvar skal sendes til departementets officielle email oed@nanoq.gl samt til micp@nanoq.gl

Inussiarnersumik Inuulluaqqusillunga
Venlig hilsen
Best regards

Michael Pedersen

Chefkonsulent

NAALAKKERSUISUT

GOVERNMENT OF GREENLAND

Naalakkersuisut - Selvstyret - Government of Greenland

Aningaasaqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfik
Departementet for Finanser og Ligestilling
Ministry of Finance and Gender Equality
P.O. Box 1037 3900 Nuuk
Tel.: +299 346928

E-mail: micp@nanoq.gl

Høringssvar

Til: Selvstyret – Departementet for
Finanser og Ligestilling

Fra: KNI A/S

CC:

Dato: 22. marts 2023

Emne: Høringssvar vedrørende redegørelse for landsplanlægning 2023

Reinvesteringsefterslæb

KNI har kommentarer til afsnit 4.2.6 Vareforsyning tabel 4.16. Her er det oplyste reinvesteringsefterslæb forældet og opdaterede tal fra 2022 fremgår nedenfor:

Reinvesteringsefterslæb i mio. kr.	
Servicekontrakt/betaling	252
Servicekontrakt/ uden betaling	158
Udenfor servicekontrakt	129
I alt	539

Hertil kommer, at KNIs energidivision har en reinvesteringsefterslæb i størrelsesordenen 300 mio. kr. (2022 tal), som ikke er nævnt i afsnit 4. reinvesteringsefterslæbet vedrører divisionens tankanlæg til forsyning af flydende brændstof. Dette bør fremgå af et selvstændigt underafsnit på lige fod med de øvrige underafsnit.

Bostedprofil og sårbarhedskriterier

Der er udført et stort arbejde med at identificere objektive og målbare kriterier for både social og økonomisk sårbarhed. Sammenlignet med Selvstyrets tidligere arbejde med sårbarhed er der således udvidet med væsentligt flere kriterier.

Den tidligere bostedprofil fra 2016 bestod af tre faktorer for sårbarhed: el-kapacitet, vand-kapacitet og demografi (10 parametre) og tre faktorer for holdbar økonomi: el-kostpriser, vand-kostpriser og bruttoindkomst.

Den nye bostedprofil indeholder 10 faktorer for social sårbarhed og 13 faktorer for økonomisk sårbarhed.

Bostedprofilen er således væsentligt mere omfattende og hvert kriterie har samme vægning. Derved vægtes hvert kriterie ens i vurderingen af henholdsvis social- og økonomisk sårbarhed. Hvor de 10 demografiske parametre i den gamle bostedprofil udgjorde 1/3 af vurderingen af et bosteds sårbarhed, så udgør den i den nye bostedprofil 1/10 af vurderingen af social sårbarhed.

Det kunne med fordel overvejes at vægte parametrene i bostedprofilen forskelligt, baseret på deres betydning for henholdsvis den sociale og økonomiske sårbarhed. Som eksempel vægter B2 Tandlæge og B1 Demografi (10 parametre) lige meget i vurderingen af et bosteds sociale sårbarhed. Her vurderes det umiddelbart, at demografien vægter højere.

Til: Finansdepartementet (oed@nanoq.gl)
Cc: Officiel post til IKIN (ikin@nanoq.gl), Sigvard Knud Fleischer (SKF@nanoq.gl), SISLedelsen (sisledelsen@kti.gl), Gerth Lyng (lyngegerth57@gmail.com), Gitte Trøndheim (gitr@uni.gl), Jens Peter Jensen (jpp@kti.gl), 'Jess Berthelsen' (Jess@sik.gl), karl@kj.gl (karl@kj.gl), Lars Løvendahl (lal@brondum.gl), Mette Uhre Rahbek (mera@kti.gl), ove@aasiaatvvs.gl (ove@aasiaatvvs.gl), tn@arssarnerit.gl (tn@arssarnerit.gl)
Fra: Jokum Møller (jomo@kti.gl)
Titel: Høringssvar vedr. Redegørelse for Landsplanlægning 2023
Sendt: 22-03-2023 11:51

Til videre foranstaltning

Med venlig hilsen
JOKUM MØLLER
Forstander

TEKNIKIMIK ILINNIARFIK · *TECH COLLEGE GREENLAND*
Postbox 1001 · 3911 Sisimiut · www.kti.gl
Telefon: + 299 861600/ Direkte tlf.: + 299 861610

Department for Finanser og Ligestilling
Imaneq 4
Postboks 1037
3900 Nuuk

Dato: 22. marts 2023
Journal nr.: 1.12
Brev nr.: 23034

Vedr.: Høringssvar til Redegørelse om landsplanlægning 2023

Undertegnede skal herved knytte kommentarer til ovennævnte høring og som vedrører Offentlige Institutionsbygninger (4.2.8) og som vedrører uddannelsesområdet.

Byggeri af ny Jern- og Metalskole:

Såfremt forudsætning for prisen på ny skole er med udgangspunkt i den i 2021 foreslåede bygningsstørrelse (8.800 m²), synes det at være realistisk.

Der er tidligere knyttet kommentarer til synergieffekter, der vil være ved sammenlægning af alle tekniske uddannelser i én og samme bygning i Sisimiut.

Kollegiebyggeri i tilknytning til evt. bygning af ny skole i Sisimiut:

Der er i forvejen stor mangel på kollegiepladser i Nuuk og som har medført store omkostninger ved leje af mulig kollegiekapacitet. Ved byggeri af ny skole i Sisimiut, vil det alt andet lige frigøre kollegiekapacitet i Nuuk med mindre lejebehov til følge.

Der er i forvejen udarbejdet en sektorplan for kollegieområdet opdelt i forskellige etaper, hvor etape 1 er udskiftning af nedslidt kollegiemasse og hvor byggeriet er igangsat.

Etape 2 er knyttet op på den mangel på kollegiepladser der i forvejen er. Etape 3 er knyttet op på mulige nye undervisningstilbud i fremtiden. Med hensyn til etaperne 2 og 3, er det kun et spørgsmål om, HVOR byggeri af nye kollegier skal finde sted. Og i den forstand ikke en yderligere ekstraomkostning for landskassen ved at flytte en skole.

Med hensyn til den anslåede pris kr. 346-385 mio. på kollegiebyggeri i tilknytning til muligt byggeri af ny skole i Sisimiut (overflytning af Jern- og Metalskolen), synes det at være noget højt sat – dog afhængig af de forudsætninger, der måtte være knyttet dertil og som undertegnede ikke er bekendt med.

Konsekvenser ved ændring af Inatsisartutlov nr. 10 af 19. maj 2010 om erhvervsuddannelser og kurser på erhvervsuddannelsesområdet.

Inatsisartut vil under forårssamlingen 2023, behandle ændring af ovenstående lov. Ændringen er primær rettet mod at udfase krav om at have praktikaftale for at blive indkaldt til skoleophold og dermed reelt kan igangsætte den ønskede uddannelse.

Kravet om at have en praktikplads for at igangsætte en ønsket uddannelse har medført, at under halvdelen af ansøgerne har haft mulighed for en uddannelse med - blandt andet - stor ungemålsgruppe til følge.

Ved ændring af loven, vil det medføre et øget behov for yderligere skole- og kollegiekapacitet og dermed ikke en yderligere omkostning ved flytning af skole

Med venlig hilsen

Jokum Møller
Forstander
Teknikimik Ilinniarfik

Til: Michael Pedersen (micp@nanoq.gl)
Fra: Officiel post til Finansdepartementet (OED@nanoq.gl)
Titel: Vs: Høringssvar til Landsplanredegørelse 2023
Sendt: 22-03-2023 15:25
Bilag: 230321_Høringssvar_LPR2023.pdf;

Til: Finansdepartementet (oed@nanoq.gl)
Cc: Kåre Hendriksen (krhe@dtu.dk)
Fra: Birger Poppel (bipo@uni.gl)
Titel: Høringssvar til Landsplanredegørelse 2023
Sendt: 22-03-2023 14:56

Til: hvem det måtte vedrøre

Vedrørende: Høringssvar til Landsplanredegørelse 2023

Hermed fremsendes

Høringssvar til Landsplanredegørelse 2023 på vegne af Kåre Hendriksen og undertegnede.

efter aftale med afdelingschef Preben Rasmussen, Ledelsessekretariatet/Departementet for Finanser og Ligestilling

Tak for den udviste forståelse for sen fremsendelse og bedste hilsener

Birger

Ilinniarfissuaq, Institute of Learning / Ilisimatusarfik, Grønlands Universitet – University of Greenland

Birger Poppel
Project Chief, emeritus - Survey of Living Conditions in the Arctic//SLiCA
Issittumi inuuniarnermut atugassarititaasunik missisuineq/Det arktiske Levevilkårsprojekt
Ilisimatusarfik, University of Greenland. Postboks 1061, 3900 Nuuk

M: + 299 55 62 66 (GL)/ M: + 45 23 74 90 42 (abroad)

F: +299 36 23 01

Email: bipo@uni.gl

Nittartagaq/Web: www.uni.gl / https://iseralaska.org/static/living_conditions/

Birger Poppel, Cand. Polit.
Emeritus, Ilinniarfissuaq/Ilisimatusarfik; ekstern lektor, DTU

Kåre Hendriksen, Ph.d.
Lektor på AAU og ekstern lektor, DTU

22. marts 2023

Notat

Til
Departementet for Finanser og Ligestilling

Vedrørende
Det nødvendige vedligehold. Redegørelse om landsplan 2023
Høringsversion - Høringsperiode 23. februar - 22. marts 2023

Høringssvaret vil adressere nogle af de problemstillinger og udfordringer for landsplanlægningen, som Landsplanredegørelsen behandler i de tre første kapitler samt i Bilag 1 og Bilag 2 kronologisk i overensstemmelse med Landsplanredegørelsens opbygning og struktur.

Det er vores håb, at høringssvaret vil bidrage til debatten om de centrale spørgsmål for Grønlands udvikling, som Redegørelsen behandler. Det er samtidig vores håb, at Redegørelsen må blive gjort til genstand for offentlig debat, en debat som også bør inddrage den i Redegørelsen nævnte undersøgelse ('baselinestudie'), af 'hvad der gør mindre bosteder mere eller mindre attraktive at bo' (side 7). Endelig er det vores håb, at de offentlige diskussioner må få afgørende indflydelse på den endelige udgave af Redegørelsen, og at den version, der har været i høring alene betragtes som et udkast.

1. DEMOGRAFI

AD 1.1 BETEGNELSER FOR BOSTEDER

I afsnittet foretages en opdeling af bosteder i seks kategorier – alene baseret på deres indbyggertal – og uden hensyntagen til deres funktion. Der er tale om en mekanisk tilgang, der som konsekvens får, at de gamle kommunebyer ikke længere har bystatus, men 'omkategoriseres' til at være 'større bosteder' eller 'bosteder'.

Uden det nævnes, indebærer den nye kategorisering, at distrikterne nedlægges. For nogle af distrikterne i f.eks. Diskobugten kan det give mening at opfatte dem under ét, men andre distrikter som Qaanaaq, Upernavik, Uummannaq, Kangaatsiaq, Nanortalik, Ammassalik og (Ittoqqortoormiit) har hver især nogle væsentlige og selvstændige karaktertræk, samtidig med at de i større eller mindre grad er geografisk 'afsondret', at det absolut giver mening at opretholde distriktsforståelsen.

De nuværende byer blev alle defineret som hovedbyer (administrationscentre) i de kommuner, der eksisterede før kommunalreformen og kommunesammenlægningen i 2009. For bygder har der ikke eksisteret en éntydig definition, men en forståelse af bygdebegrebet udvikledes over tid. Ideen om at afskaffe kategorierne by-bygd med henvisning til, at det er senkoloniale betegnelser, virker søgt og unødigt komplicerende i en lovgivnings-/forvaltningssammenhæng. Det skyldes, at den nye opdeling i bosteder efter størrelse nødvendigvis i den eksisterende lovgivning skal 'oversættes' til henholdsvis by og bygd, når sondringen mellem bosteder efter størrelse skal implementeres i lovgivningen. Det gælder også i forhold til den officielle statistik. By- hhv. bygdestatus giver med den nuværende lovgivning f.eks. rettigheder/begrænsninger i forhold til vareforsyning og forsyning med offentlige tjenesteydelser.

Vi er naturligvis opmærksomme på, at eventuelle oversættelsesudfordringer i forhold til f.eks. engelsk er mindre væsentlige, men vil dog nævne, at man ved oversættelser til f.eks. engelsk skal gøre op med en etableret sondring mellem 'towns' og 'settlements', hvor den mest dækkende oversættelse af 'bosteder' måske bliver 'settlements'.

AD 1.2 URBANISERING

Urbanisering præsenteres som en 'naturlig udvikling', og dermed som noget nærmest uundgåeligt, uden nogen refleksion over hvilke faktorer, der fremmer eller bremser en urbanisering og dermed uden refleksion over, hvorfor udviklingen i f.eks. Uummannaq og Upernavik distrikter har været markant anderledes end f.eks. Sydgrønland.

Det kan virke paradoksalt, at en planredegørelse, der ikke mindst handler om politiske initiativer, der kan påvirke samfundsmæssige struktur og borgernes levevilkår ikke reflekterer over, i hvilken udstrækning den første politik kan have bidraget til urbanisering gennem påvirkning af borgernes adfærd.

Det er da også vores opfattelse, at forskellige politiske reformer/initiativer som f.eks. nedenstående uden tvivl har påvirket borgernes holdninger til at blive boende eller flytte:

- 2005: Afskaffelse af ensprissystemet for elektricitet og vand medførte store prisstigninger i de fleste bygder og mindre byer. Ensprissystemet genindførtes i 2018.
- 2008: indførelse af mobilitetsstøtte
- 2009: Kommunesammenlægning af 18 kommuner til 4 indebar bl.a. en centralisering af de kommunale forvaltninger i de fire kommunale hovedbyer: Nuuk, Sisimiut, Ilulissat og Qaqortoq
- 2011: De 16 hospitalsdistrikter blev sammenlagt til fem regionale distrikter

Det anføres i Redegørelsen, at

Der er ikke forsket ret meget i de konkrete årsager til urbaniseringsprocessen her i landet. Vi ved derfor ikke, hvilke push-faktorer og hvilke pull-faktorer, der primært er gældende for folk, når de vælger at flytte fra et mindre bosted til et større bosted. Det kunne være særdeles relevant at få belyst, hvilke faktorer, der er de væsentligste for os og få mere viden om hvilke forhold der skal være tilstede for at et bosted betragtes som attraktivt at bo i eller flytte til. Hvis vi får den viden, vil det kunne give nogle meget væsentlige oplysninger til brug i de politiske beslutninger for landets udvikling. (Redegørelsen side 18)

Det er både åbenbart og ønskeligt, at også forskning i urbanisering og befolkningens præferencer for bosted kunne være mere omfattende og dybtgående, og vi er således enig i hensigten i ovenstående citat. At der er et forskningsbehov, er imidlertid ikke det samme som, at der ikke eksisterer forskningsbaseret viden om disse forhold.

F.eks. fokuserede Den arktiske Levevilkårsundersøgelse (SLiCA), der i Grønland gennemførtes fra 2004-2006, blandt mange spørgsmål på befolkningens flytteønsker henholdsvis ønsker til at blive boende. Undersøgelsen dokumenterede, at størstedelen af de 2/3 af befolkningen, der ikke havde ønsket at flytte inden for de seneste 5 år, angav tilknytning til det sted de boede som afgørende.

Kåre Hendriksen har ikke mindst i sin Ph.d.-afhandling *Grønlands bygder - økonomi og udviklingsdynamik* bl.a. analyseret og præsenteret bygdernes forskellige menneskelige og naturressourcemæssige forudsætninger og bygdebeboernes tilknytning til deres lokalområde. Senest har Naja Carina Steenholdt i sin Ph.d.-afhandling om individuel velfærd og livskvalitet i Grønland dokumenteret betydningen af naturen for grønlanderes livskvalitet. Det forhold vil formentlig være af afgørende betydning for mange, når beslutning om at flytte eller blive boende skal tages.

AD 1.3 UBEBOEDE STEDER 1977-2022

På trods af angivelse af årstal i oversigten, er både den og den efterfølgende gennemgang desværre uden forsøg på årsagsforklaringer til de forskellige bygdelukninger/affolkninger og dermed også delvis historieløs.

- Det fremgår af teksten men ikke direkte af figuren side 20, at Illorsuit og Nuugatsiaq er fraflyttet på grund af den tsunami, der ramte bygderne.
- Tussaaq blev affolket, da butikken var besluttet lukket.
- Dundas blev reelt lukket i forbindelse med tvangsflytningen
- Timmiarmiut lukkede, da den infrastruktur, der var en forudsætning for bygdens funktion ophørte.

AD 1.4 BEFOLKNINGSUDVIKLING

Det bør nævnes, at på trods af politiske beslutninger om 'vækstcentre', er det alene Nuuk, der har haft befolkningstilvækst i de seneste år, mens befolkningsudviklingen stort set er stagneret i alle fire hovedbosteder. Det kunne have været væsentligt med en opgørelse og analyse af udviklingen i øvrige bosteder. Men den mangler. Det er imidlertid åbenbart, at det politiske fokus på udviklingen af hovedstaden, Nuuk, har betydet, at såvel infrastrukturinvesteringer og boliginvesteringer som centralisering af den offentlige administration har været forudsætning for befolkningsudviklingen i Nuuk og som afledt konsekvens affolkning henholdsvis stagnation i de fleste af de øvrige bosteder. Der er f.eks. målt pr. indbygger investeret 15 gange så meget i infrastruktur i Nuuk end Upernavik over en 10-årig periode (ekskl. Lufthavnsudvidelsen i Nuuk).

AD 1.7 BOSTEDER MED UNDER 50 INDBYGGERE

Bemærkninger til figuren side 33:

- Ikerasaarsuk er hverken en bygd eller et lille bosted, men en 'satellit' til Nutaarmiut. Den ligger små to km fra Nutaarmiut med et meget smalt sund i mellem, og hele sommeren ligger der en lille trækjolle, mens der om vinteren bliver gået over isen. Oprindeligt var det tre familier, men nu er der kun en enkelt beboer tilbage, og Ikerasaarsuk har ikke haft bygdestatus de sidste mange år.
- Igaliku er beliggende ved Narsaq, og Qassimiut er beliggende ved Qaqortoq

LPR anfører, at

Desuden vil der alt andet lige være høje enhedsomkostninger, vanskelige rekrutteringsforhold, smådriftsulemper og vanskeligheder ved at levere en offentlig service på centrale velfærdsområder, der er tilfredsstillende og på linje med den tilsvarende på større bosteder. (Redegørelsen side 35)

Det bør tilføjes, at serviceforholdene allerede i dag er ringere end i bosteder med flere indbyggere, og at forventningerne hos beboerne i bostederne med de færreste indbyggere formentlig ikke er høje.

Redegørelsen henviser i øvrigt til den prioriteringsliste, der blev opstillet af deltagerne ved konferencen om bosteder i Ilulissat 7-8. september 2022. Ønskerne vedrørte bosteder med færre end 2.000 indbyggere:

De to højest prioriterede ønsker var vandtilslutning til samtlige boliger og kloaktilslutning til samtlige boliger. Begge ønsker omhandler nogle meget basale forhold for trivsel, hygiejne og sundhed. Såfremt disse ønsker skal imødekommes, kræver det tilførsel af midler og prioritering af den nødvendige arbejdskraft og kapacitet til udførelse af opgaverne. (Redegørelsen side 35)

Det skal i den forbindelse bemærkes, at det var GTO, der gennemførte og finansierede størstedelen af vandnettene og kloakering i de større byer. Hvis der var blevet indført en afløbsafgift i de større byer, kunne det let have finansieret kloakering de mindre steder. En nærliggende mulighed for at bosteder med under 2.000 indbyggere stadig ikke har vand- og kloaktilslutning i dag, kan opnå servicemæssig ligestilling med andre bosteder, kunne således være indførelse af en sådan afgift. Desuden er der i de seneste år udviklet toilet- og spildevandssystemer, der er væsentlige billigere end traditionel kloakering.

Det kunne have været relevant at inddrage f.eks. husholdningsindkomsterne i de bosteder med færrest indbyggere og lavest serviceniveau. På trods af den negative udgangsposition, Redegørelsen opregner, er de gennemsnitlige husstandsindkomster i bostederne med under 50 indbyggere kun i de sydgrønlandske bygder væsentligt under kommunegennemsnittet, og i Ilimanaq og Naajaat svarer de gennemsnitlige husstandsindkomster til Avannaata Kommuneas gennemsnit i 2018 (Kilde: Grønlands Statistik - databank).

2. BOSTEDSPROFIL

Kapitel 3 indledes med 'Ressourcetekanten' med *"fokus på (1) de konkrete (eksisterende og potentielle) erhvervsressourcer, (2) de tilgængelige humane ressourcer samt (3) de tilgængelige samfundsmæssige ressourcer* (Redegørelsen side 59)

og konkluderer, at

Det kræver en god score i alle de tre ressourceparametre for at et bosted kan stå stærkt i forhold til fremtidige aktiviteter i det pågældende bosted. (Redegørelsen side 61)

Derefter ses der tilsyneladende helt bort fra denne centrale og præcise påpegning af de væsentligste elementer i vurderingen af et bosteds samlede ressourcer. Det sker ved en udvælgelse af 23 parametre, hvoraf nogle uomtvisteligt er helt afgørende, mens andre parametre tilsyneladende er udvalgt på grund af datatilgængelighed. Herefter indgår alle 23 parametre med lige stor vægt.

Vi har en række overordnede kommentarer til udvælgelsen af parametre, definitionen af parametrene og værdisættelsen og den samlede vurdering af de 23 parametre og efterfølgende nogle kommentarer til enkelte af de 23 parametre.

Overordnede kommentarer:

- Det fremgår af Redegørelsen, *at profilerne ikke er udtryk for en holdning til hvert bosted, men en metode til at beskrive faktiske og praktiske forhold i og omkring hvert bosted* (Redegørelsens side 9). Imidlertid beskrives metoden ikke noget sted i Redegørelsen, og det er sandsynligt, at udvælgelsen af parametre også påvirker den endelige vurdering af det enkelte bosteds 'sårbarhed'.
- Bortset fra gruppering/kategorisering af de 23 parametre under henholdsvis 'Erhvervsressourcer', 'Humanressourcer' og 'Samfundsressourcer' er der ingen præsentation af eventuelle overvejelser bag valg og fravalg af mulige parametre. Der er derfor heller ikke en helt nødvendig diskussion af disse valg.
- De indhentede og anvendte data stammer ikke fra samme år men fra en periode fra 2015 - 2022, hvilket i sig selv giver usikkerhed i forbindelse med vurdering af bosteders udvikling såvel som sammenligning mellem bosteder.
- *Bostedprofil 2023 giver god indsigt i et bosteds styrkepositioner og potentialer, men giver samtidig også en indsigt i samme bosteds sårbarhed.* (Redegørelsen side 8) Den indsigt, citatet fra Redegørelsen påstår, sandsynliggøres ikke, og da udvælgelsen af parametre ikke begrundes og 'sårbarhed' ikke defineres, forekommer det vanskeligt at se, hvordan 'profilerne' skulle kunne anvendes i en planlægningssammenhæng.
- Samtidig er der tale om valg foretaget uden inddragelse af de mennesker, der bor i de forskellige bosteder, hvorfor 'bostedets styrkepositioner og potentialer', og 'bostedets sårbarhed' meget vel kan vurderes anderledes af de mennesker, hvis bosted får denne karakteristisk.
- Da de enkelte bosteders samlede 'sårbarheds score' inden for hver af de tre overordnede parametre opgøres ved sammentælling af sårbarhedsvurderingerne, tæller den enkelte

parameter lige meget (med samme værdi). Derfor får både antal og karakteren af parametrene betydning for udfaldet, og bl.a. derfor er det ikke retvisende, da mange parametre f.eks. korrelerer med befolkningsudviklingen.

- Alle parametre vejer lige meget, når det enkelte bosteds score i sårbarhed opgøres/sammentælles, og når de illustreres i Webgrafien. Det betyder f.eks., at 'værdi af indhandling' og 'familieindkomst' får samme vægt som 'normerede tandlægestillinger' og 'internethastighed'. Det er - også uden en grundlæggende analyse af borgernes prioriteringer - åbenbart, at ens vægtning af alle parametre ikke giver mening.

På baggrund af vores generelle kommentarer til afsnit 3 om bostedsprofiler, er det vores opfattelse, at afsnittet bør udgå af Landsplanredegørelsen 2023, hvis den ønskes offentliggjort umiddelbart og indgå i den offentlige debat som nævnt i indledningen.

KONKRETE KOMMENTARER TIL BOSTEDSPROFILENS PARAMETRE

BILAG 1

For **Erhvervsressourcer** defineres følgende parametre:

- A1 Indhandling/capita
- A2 Indhandling/bosted
- A3 Husstandsindkomst
- A4 Passagerbefordring
- A5 Beskæftigelsesgrad
- A6 Ungemålgruppe
- A7 Offentlig ansættelsesgrad
- A8 Skibsgods/bosted

Vi har følgende kommentarer til parametrene:

- De **tre første parametre** er helt afgørende og fornuftige for vurderingen af et bosted.
- Derimod giver **passagerbefordring**, som omfatter **krydstogtsanløb** og **kystpassagerskibets anløb** ingen mening. Krydstogtskibes økonomisk bidrag til mindre lokalsamfund er meget minimal og nogle gange negativ, og kystpassagerskibet er alene et udtryk for serviceniveauet for lokalbefolkningen.
- **Beskæftigelsesgraden** tager formodentlig ikke højde for fangerne

- **Ungemålgruppen** er for mindre bosteder som oftest et udtryk for naturlige fluktuationer. I øvrigt er det kun godt, hvis de unge tager på uddannelse og dermed ikke tæller med i indbyggertallet i den periode. Hvis de så vender tilbage og tager et job, som de er uddannet til, er det optimalt.
- **Offentlig ansættelsesgrad** – det er vanskeligt at gennemskue 'regnestykket'. Men bortset fra det overses det helt, at de ansatte i de selvstyrejede virksomheder i en sådan opgørelse vil blive kategoriseret som privatansatte, hvilket er helt misvisende. Det samme kan i øvrigt siges om en stor del af f.eks. bygge og anlægsarbejderne, da omkring 80% af alt byggeri er finansieret af det offentlige. En relevant parameter her ville være, hvor meget befolkningen bidrager til Grønlands eksportindkomst.
- **Skibsgods** er irrelevant i denne sammenhæng af flere årsager. Bl.a. tages der ikke højde for transitgods. Hvis skibsgods med endeligt bestemmelsessted skulle indgå, skulle det være med modsat fortegn for **importen**, for jo mere et bosted importerer, des mere belaster det handelsbalancen. Modsat med **eksport**. Derfor burde import og eksport indgå som selvstændige parametre.

Humanressourcer

- B1 Demografi
- B2 Tandlæge
- B3 Sociale ydelser
- B4 Uddannelse
- B5 Daginstitution
- B6 Sundhedsservice

Vi har følgende kommentarer til parametrene:

- Det er relevant at se på, om der er en **til- eller fraflytning**, men det siger i sig selv ikke noget om bostedets humane ressourcer.
- **Tandlæge** er i alle henseender en irrelevant parameter, da det vil være meningsløst at prioritere tandlæger til de mindre bosteder.
- **Sociale ydelser** er relevante, men hører egentlig under erhvervsressourcer, da det (i al fald delvist) er et udtryk for erhvervsgrundlaget og kompensation for manglende erhvervsgrundlag.
- **Uddannelse** er relevant i forhold til de jobs, der kræver en uddannelse, men for andre områder er det langt mere afgørende med kvaliteten af de **uformelle realkompetencer** som fisker, fanger, fabriksarbejder mv. Ingen vil have nævneværdig glæde af en fiskerbygd eller -by, hvor alle i den erhvervsaktive alder har en kandidatgrad – det vil i bedste fald være spild af offentlige investeringer i uddannelse.
- **Daginstitutioner og sundhedsservice** er relevante parametre, men siger primært noget om serviceniveauet og har ikke nødvendigvis noget med bostedets humanressourcer at gøre.

Samfundsressourcer

- C1 Dagligvareservice
- C2 Uddannelsesservice
- C3 Enhedspris på elektricitet
- C4 Enhedspris på vand
- C5 Internethastighed
- C6 Havn
- C7 Lufthavn
- C8 Havnetilstand
- C9 Butikstilstand

Vi har følgende kommentarer til parametrene:

- **Dagligvareservice** er alene et udtryk for KNI's prioriteringer.
- **Uddannelsesservice** – ja der skal alle steder være en folkeskole og helst velfungerende, men i de mindre bosteder skal der ikke nødvendigvis være andet. Her er det værd at huske, at antallet af studenter pr. indbygger for en lang række bygder og mindre byer ligger højere end for gymnasiebyerne.
- **Enhedspris på el.** Alle indbyggere i Grønland bidrog til finansieringen af f.eks. Buskefjorden og de andre vandkraftsanlæg. Produktionsprisen på el afspejler således i høj grad det offentlige investeringsniveau i det enkelte bosted.
- **Enhedspris på vand.** Som nævnt var det GTO, der etablerede og finansierede vandforsyningen i de større byer.
- **Internethastighed** – hvorfor skal et mindre bosted have G5? Er det ikke tilstrækkeligt med det nuværende G4?
- **Havne.** – Der er bosteder, der mangler havne. Enkelte steder skyldes det dybgangen, men de fleste steder er det et resultat af manglende prioritering som i f.eks. Naajaat, Nutaarmiut, Qeqertat eller ny havn i Kangaamiut.
- **Lufthavne.** Det er ret beset formentlig ikke en relevant parameter, at der er atlantlufthavn – eller bare indenrigslufthavn – i alle bosteder for at sikre minimal sårbarhed?
- **Havne- og butikstilstand** er et resultat af prioriteringer.
- Som noget helt afgørende indgår **indhandlingsanlæg, el- og vandkapacitet til fiskeforarbejdning** ikke i samfundsressourcerne – den væsentligste parameter for at vurdere et bosteds mulighed for at udnytte det lokale eksistens- erhvervspotentiale

BILAG 2

Redegørelsen opgør i bilaget en oversigt over alle bosteders sårbarhedsscore (Redegørelsen side 187), opgør en samlet frekvens på de enkelte parametre (ved sammenvejning med lige stor vægt) (Redegørelsen side 188) og illustrerer de enkelte bostedstypers sårbarhedsprofiler i Webgrafer.

Kommentarer til oversigter/webgraf (også nævnt som kommentarer til Kapitel 3 Bostedsprofil)

- Da de enkelte bosteders samlede 'sårbarheds score' inden for hver af de tre overordnede parametre opgøres ved sammentælling af sårbarhedsvurderingerne, tæller den enkelte parameter lige meget (med samme værdi). Derfor får både antal og karakteren af parametrene betydning for udfaldet, og bl.a. derfor er det ikke retvisende, da mange parametre f.eks. korrelerer med befolkningsudviklingen.
- Alle parametre vejer lige meget, når det enkelte bosteds score i sårbarhed opgøres/sammentælles, og når de illustreres i Webgraf. Det betyder f.eks., at 'værdi af indhandling' og 'familieindkomst' får samme vægt som 'normerede tandlægestillinger' og 'internethastighed'. Det er - også uden en grundlæggende analyse af borgernes prioriteringer - åbenbart, at ens vægtning af alle parametre ikke giver mening.

Webgrafer kan være en nyttig måde at anskueliggøre komplekse sammenhænge målt ved indikatorer/parametre, men som de fremstilles her bliver mindre bosteder ofte fremstillet mere sårbare end de er, mens nogle større bosteder fremstår mindre sårbare end de reelt er. I øvrigt indeholder de fleste Webgrafer så mange informationer, at den illustrative værdi mistes.